БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 226 (6416)
НОЯБРИИН 17
СУББОТО
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ПРОФСОЮЗНА ОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ТООСООТО-ҺУНГУУЛИИН СУГЛААНУУД

Профессиональна союзууд болбол манай орон доторхи эгээл олониитын организаци мүн. Бүхы хүдэлмэреэ Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро ябуулха зуураа, профсоюзууд хадаа ажалшадай политическэ эдэбхинень, творческо үүсхэлыень ургуулан хүгжөөдэг.

Профсоюзуудай X съезд дээрэ баталагдаһан Устав профсоюзна демократиие үргэнөөр дэлгэрүүлхые хараална, профсоюзна организацинуудай тоосоон ба һунгуулиин болохо саг болзорые тодорхойлно.

Профсоюзуудай гэшүүд хадаа өөһэдынгөө организациин ээд гээшэ. Өөһэдынгөө һунгаһан хүтэлбэрилэгшэдэй хэр зэргээр хүдэлмэрилжэ, даалгабарита уялгануудаа ямараар дүүргэжэ байһые тэдэнэр гүйсэд сэгнэхэеэ хүсэдэг. Уставай ёһоор профсоюзна эхин организаци бүхэндэ жэл соо нэгэ удаа тоосоото-һунгуулиин суглаан болодог. Энэ хадаа жэл соо профсоюзна организациин хэһэн хүдэлмэриинь дүнгүүдые согсолхо, бии байһан дутагдалнуудыень элирүүлхэ олониитын өөһэдынь нарин нигта шалгалта мүн.

Энэ жэлэй ноябрь—декабрь соо манай орон доторхи, тэрэ тоодо манай республикадахи профсоюзна организацинуудай тоосоото-һунгуулиин суглаанууд үнгэргэгдэхэ байна. Тус суглаанууд хадаа арадай сүүдүүдые һунгаха һунгуулиин кампанитай дашарамдуулан ажалшадай үйлэдбэриин болон политическэ ургаа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэргэгдэхэ зуураа, профсоюзна организацинуудай жэл соо хэһэн бүхы хүдэлмэриинь дүнгүүдые гаргаха, дутагдалнуудыень хурсаар шүүмжэлэн элирүүлхэ зорилготой.

Профсоюзуудай X съездын шиидхэбэри бэелүүлхэ талаар манай республикын профсоюзна организацинууд зарим тэды амжалтануудые туйлаа. Тэдэнэр хадаа предприятиингаа, эмхи зургаанайнгаа урда табигдаһан ажахын-политическэ зорилгонуудые шиидхэхэ талаар өөһэдынгөө үүргые нилээд дээшэлүүлээ, ажалшадтай холбоо барисаагаа улам бэхижүүлээ.

Республикын предприятинуудай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй энэ жэлэй III кварталай дүнгүүдэй ёһоор Черемуховска леспромхоз, Байкало-Кударын аймагай Дубининска загаһанай завод, Улан-Удэ городой түмэр замай промкомбинат ба бусад зарим коллективүүд ВКП(б)-гэй обкомой ба республикын Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугуудые абаһан байна. Ажалай түрүү дүй дүршэлые олоной шадабари болгон нэбтэрүүлэгшэдэй, стахановецуудай, ударнигуудай тоо үдэр бүри олошорно.

Профсоюзна организацинууд хадаа ажалшадай материальна тэнигэн байдалые улам һайжаруулхын түлөө, тэдэниие культурнаар хангахын түлөө анхарал оролдолго ехээр гаргадаг болоо.

Гэбэшье, профсоюзна зарим организацинуудай хүдэлмэридэ үшөө горьтойхон дутагдалнууд бии. Модо урадхуулгын хүдэлмэрилэгшэдэй, Зүүн-Сибириин түмэр замай 4 отделениин, МТС-үүдэй болон газарталангай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай олонхи комитедүүд «Социалистическэ мүрысөө хүтэлбэрилхэ талаар профсоюзна организацинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха тухай» ВЦСПС-эй VI пленумэй шиидхэбэриие мүнөө болотор гүйсэд дүүргэнэгүй. Мяха-консервын комбинадэй, нютагай промышленностиин предприятинуудай профсоюзна организацинууд эрхим шанартай продукци гаргаха, ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ хэрэгые һулаар хүтэлбэрилнэ. Операци бүхэндэ продукциин өөрын үные химдаруулха гэһэн Москвагай «Буревестник» фабрикын стахановецууд Левченко, Муханова гэгшэдэй үнэтэ үүсхэлые республикын олохон предприятинууд үшөө мүнөө хүрэтэр гүйсэд зүбшэлөөдүй байха юм.

Мүн ажалшадай дунда культурно-ниитын хүдэлмэри ябуулха талаар ехэхэн дутагдалнууд үзэгдэнэ. Профсоюзна организацинууд хадаа тоосоото-һунгуулиин суглаанууд дээрээ хүдэлмэриингөө бүхы дутагдалнуудые шүүмжэлэн элирүүлжэ, тэдэниие сүм усадхаха хэмжээнүүдые хараалха зэргэтэй.

Тоосоото-һунгуулиин суглаанууд болбол профсоюзна организацинуудай ажабайдалда ехэхэн событи гээшэ. Тэдэниие үнгэргэлгэдэ ёһо тэдыгээр хандажа огто болохогүй. Гэбэшье, энэ шухала хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандаһан дээрэһээ, модо урадхуулгын хүдэлмэришэдэй профсоюзай обком хадаа леспромхозуудай профсоюзна организацинуудай тоосоото-һунгуулиин конференцинүүдые миил 20—25 делегадуудай хабаадалгатайгаар үнгэргэхые һэдэһэн байха юм.

Мүн тоосоото-һунгуулиин суглаануудта хангалтагүйгөөр бэлэдхэжэ, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл багатайгаар, профсоюзна организацинуудай хүдэлмэридэ гүнзэгы сэгнэлтэ үгэжэ шадангүйгөөр үнгэргэхэ баримтанууд үзэгдэнэ. Галуута-Нуурай рудоуправлениин рудкомой түрүүлэгшэ байһан нүхэр Бабичев тоосоото-һунгуулиин суглаанай болохын урда үдэр тоосоото элидхэлээ бэшэхэ гэжэ забдаһан байгаа. Элидхэлшын хүсэд бэлэдхэлгүй байһан дээрэһээ профсоюзна организациин тоосоото-һунгуулиин суглаан хойшолуулагдаһан байха юм.

Эдэ ба бусад дутагдалнууд юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, профсоюзна организацинуудай тоосоото-һунгуулиин суглаануудые, конференцинүүдые үнгэргэхэ хэрэгые профсоюзуудай обкомууд, фабрично-заводской комитедүүд, райкомууд һулаар хүтэлбэрилнэ. Профсоюзна хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд тоосоото-һунгуулиин суглаанууд дээрэ үсөөн байлсана, дутагдалнуудые усадхаха хэмжээнүүдые саг соонь абанагүй.

Тоосоото-һунгуулиин суглаанудта бүхы талаарнь эрхим һайнаар бэлэдхэхэ, тэдэниие идейно-политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэхэ шухала. Профсоюзай гэшүүн бүхэн тоосоото-һунгуулиин суглаанай болохо саг, үдэр, газар, хэлсэхэ зүйлыень эртэнһээ мэдэһэн байха зэргэтэй.

Хүдэлмэриингөө дутагдалнуудые ба алдуунуудые эрид шууд элирүүлэн усадхаха, манай урагшаа дабшалгын хуули ёһон болоһон революционно үнэн зүб шүүмжэлэлые хододоо үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гэжэ маниие нүхэр Сталин һургадаг. Тиимэһээ профсоюзна демократиие наринаар сахиһанай, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ тоосоото-һунгуулиин суглаануудые үнгэргэхэ зорилго бүхы профсоюзна организацинуудай урда табигдана.

Профсоюзна организацинуудай тоосоото-һунгуулиин суглаанууд хадаа жэлэйнгээ үйлэдбэриин түсэбые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө, һайн шанартай продукци гаргахын ба тэрэнэй өөрынь үные саашадань химдаруулхын түлөө социалистическэ мүрысөөе предприятинуудта үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй, ажалшадай политическэ ба ажалай эдэбхи үүсхэлые улам дээшэлүүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ үнгэргэгдэхэ зэргэтэй.

Оронойхмнай ажалшад эрхим хүбүүд басагадаа арадай судьянар ба заседательнуудта кандидадуудаар дэбжүүлнэ

Арадай судьянарта, арадай заседательнуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ

Российскэ Федерациин ба Киргизскэ ССР-эй городууд болон тосхонуудта арадай судьянарта, арадай заседательнуудта кандидадуудые дэбжүүлжэ эхилээ.

С. М. Кировэй нэрэмжэтэ «Электросила» гэжэ **Ленинградска** заводой коллективэй суглаан дээрэ Сталинска шангай лауреат Б. Н. Лежнев арадай судьяда кандидадаар Агриппина Арсентьевна Крюковае дэбжүүлхэ дурадхал оруулаа. Советскэ арадай энэ басаган эгээлэй хүдэлмэрилэгшэһөө арадай судья хүрэтэрөө ургаһан байна. Московско районой арадай сүүдтэ 15 жэлэй туршада хүдэлмэрилхэ зуураа, нүхэр Крюкова арадай үнэн сэхэ судья байжа, советскэ гүрэнэй хуулиие наринаар, һэрэмжэтэйгээр сахиба. Нүхэр Крюковагай кандидатурые дэмжээд, сугларагшад хадаа солото стахановецууд нүхэд Иванов, Блюнин, Скороходов гэгшэдые арадай заседательнуудта кандидадуудаар дэбжүүлээ.

Арадай судьянарта ба заседательнуудта кандидадуудые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаһан суглаанууд **Фрунзе** городой предприятинуудта, эмхи зургаануудта болоо. СССР-эй хүдөө ажахын Министерствын заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд арадай заседательнуудта кандидадуудаар предприятиингаа эрхим хүнүүдые—инженер нүхэр Шевченко, инструментальщица нүхэр Горохова, нарядчица нүхэр Титова гэгшэдые дэбжүүлээ.

Арадай судьянарта ба арадай заседательнуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ **Татарска АССР-тэ** патриотическа ехэхэн дэбжэлтэтэйгээр үнгэргэгдэжэ байна. Зеленодольско фанерно заводой коллективэй суглаан арадай судьяда кандидадаар Иван Иванович Козин гэгшые дэбжүүлээ. Урдань үгытэй таряашанай хүбүүн байһан нүхэр Козин советскэ засагай ашаар юридическэ дээдэ һургуули дүүргээ. Нүхэр Козин юстициин органуудта 19 жэл соо хүдэлмэрилжэ байна.

Арадай судьянарта ба арадай заседательнуудта кандидадуудые дэбжүүлгэ **Ивановска, Челябинска, Астраханска, Томско, Кировскэ областьнуудта, Хабаровска хизаарта, Удмуртска АССР-тэ** үнгэргэгдэжэ байна.

(ТАСС).

Түмэрзамшадай кандидадууд

Улан-Удэ станциин паровозно депогой бэлэдхэлгын цех соо хүн зон олон. Үдэрэй халаанай хүдэлмэреэ дүүргэһэн хэдэн зуун хүдэлмэришэд, инженернүүд, техникүүд болон албахаагшад эндэ сугларба. Тус суглаан болбол Железнодорожно районой 1-дэхи участогай арадай сүүдэй судья ба арадай заседательнуудта кандидадуудые дэбжүүлгэдэ зорюулагдаба.

Суглаае профсоюзай месткомой түрүүлэгшэ нүхэр Г. Т. Повознюк нээбэ.

Эгээн түрүүлжэ трибунада гараһан депогой эрхим мастер нүхэр Фёдор Рябцев Железнодорожно районой 1-дэхи участогай арадай судьяда кандидадаар нүхэр Егорова Любовь Николаевнае дэбжүүлбэ. Тэрэ хадаа энэ участогай судьягаар хүдэлмэрилхэдөө гүрэнэй ба олониитын интересые нигтаар сахидаг, өөрынгөө уялга эрхимээр дүүргэхын түлөө хамаг хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ үгэдэг, үнэн сэхэ патриотка мүн гэжэ нүхэр Рябцев хэлэбэ.

Нүхэр Рябцевай дурадхалые һайшаажа хэдэн хүн үгэ хэлээ. Удаань арадай заседательнуудта кандидадууд дэбжүүлэгдэбэ. Нүхэр Аржанов үгэ абажа, үни удаан саг соо машинистаар хүдэлмэрилһэн, коммунист нүхэр Василий Кириллович Кошелевые арадай заседательнуудта кандидадаар дурадхаба. Энээниие суглаашад бүрин һайшааба.

Суглаан хадаа эрхим түрүү, эдэбхитэй хүнүүд нүхэд Кошелев, Нагайцев, Бякова, Косыгина, Жигулина, Баранникова гэгшэдые арадай заседательнуудта кандидадууд болгон дэбжүүлээ.

Мүн һунгалтын урда тээхи окружной зүблөөндэ хабаадаха 10 түлөөлэгшэд һунгагдаба.

Вагонно депогой, түмэр замай дүрбэдэхи отделениин управлениин хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын суглаанууд боложо, нүхэр Л. Н. Егоровагай кандидатурые дэмжэн һайшааха зуураа, арадай заседательнуудта кандидадуудаар эрхим хүнүүдээ дэбжүүлһэн байна. Тэдэнэй дунда юрист Павлович, материально-техническэ хангалгын секторэй начальник Раков, модошо дархан Подоленко, отделениин конторын начальник Евстигнеев болон бусад бии.

М. Толкач.

Арадай үнэн басаган

Улан-Удын универмагай хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллективэй хамтын суглаан баяртай оршон байдалда боложо, арадай судьяда кандидадые дэбжүүлхэ асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Партийна организациинь секретарь нүхэр Батышева иигэжэ хэлэбэ:

—Советскэ сүүд болбол дэлхэй дээрэ эгээл демократическа сүүд юм. Энэ хадаа бүгэдэниитын, тэгшэ ба сэхэ һунгуулиин эрхын үндэһөөр, нюуса голосованяар һунгагдадаг байна.

Арадай судьяда кандидадые дэбжүүлхэ зол манай коллективтэ тудаба. Улан-Удэ городой Городской районой һунгуулиин хоёрдохи округһоо арадай судьяда кандидадаар Наталья Ивановна Сабуровае дэбжүүлхые би дурадханаб.

Нүхэр Сабурова 1904 ондо, хүдэлмэришэнэй бүлэдэ түрэһэн юм. 1932 онһоо хойшо советскэ сүүдэй органуудта таһалгаряагүй хүдэлмэрилжэ байна. Тэрэ хадаа манай алдарта большевистскэ партиин гэшүүн юм. Наталья Ивановна болбол Улан-Удэ городой Городской районой хоёрдохи участогай арадай судьягаар 1947 ондо һунгагдаһан байгаа. Тиин һунгагшадайнгаа найдабариие бүрин дүүргээ.

Энэ дурадхалыень магазинай түсэблэлгын таһагай начальник нүхэр Сковородкина дэмжэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлбэ:

—Би нүхэр Сабуровае һайн мэдэнэб. Тэрэ хадаа бэрхэ судья байхаһаа гадна, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Эмхи зургаануудай коллективүүдэй урда өөрынгөө хүдэлмэри тухай элидхэл хэдэг ба юридическэ темэнүүдээр лекцинүүдые уншадаг юм. Һүүлэй үедэ нүхэр Сабурова социалистическэ үмсые сахин хамгаалха тухай 2 лекци манай коллективтэ уншаһан байна.

Гуталай секциин продавец нүхэр Светова үгэ хэлэхэ зуураа, «гансахан лэ манай орондо, социализмын илаһан орондо гүрэнэй хүтэлбэридэ эхэнэрнүүд эдэбхитэйгээр хабаадаха эрхэтэй. Би нүхэр Сабуровагай кандидатурые халуунаар дэмжэнэб. Тэрэ хадаа һунгагшадай этигэл найдабариие харюулжа шадаха» гэжэ хэлэбэ.

Улан-Удын универмагай коллективэй суглаан болбол һунгуулиин хоёрдохи округһоо арадай судьяда кандидадаар Наталья Ивановна Сабуровае дэбжүүлхэ гэжэ тогтообо.

Суглаан дээрэ һунгуулиин урда тээхи окружной суглаанда ошохо түлөөлэгшэд һунгагдаа.

Б. Егоров.

ХОЙТО-БАЙКАЛАЙ ТҮРҮҮШЫН МИЛЛИОНЕР КОЛХОЗ

1950 оной декабрь соо загаһа барилгын «Победа» колхозой колхознигуудай ажабайдалда гайхамшагта хубилалта болоо. Энэ колхоз өөрынгөө хүршэ «Труд» ба «Обьединенный труд» колхозуудтай хамтараһан байна. Нэгэдэһэн түрүүшын үдэрһөө энэ колхозой гэшүүд колхозоо олон һалбаритай ба доход ехэтэй ажахы болгохо зорилго урдаа табиһан юм. Энэ зорилгоёо тэдэнэр нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна.

Загаһа барилгын хүдэлмэриие һуладхангүйгөөр, малажалаа хүгжөөжэ, таряанай талмайе үргэдхэжэ ба ёһотой һайнаар огород таријжа эхилһэн байна. Колхоздохи ажалайнь эмхидхэл эрид һайжараа. Үйлэдбэриин саг үргэлжын бригаданууд эмхидхэгдэжэ, дүршэл ехэтэй ба өөрынгөө хэрэгтэ дуратай колхознигуудынь бригадирнуудаар томилогдоһон байха юм. Үшөө жэлшье үнгэрөөгүй байхада «Победа» колхоз эмхидхэлэй-ажахын талаараа улам бэхижэжэ, хүдөө ажахын бүхы кампанинуудые амжалтатайгаар дүүргэдэг болоо. Мүнөө тус колхоз ажахын жэлые һайн показательтайгаар түгэсхэжэ байна. Загаһа бариха жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 1 болотор 113,8 процент дүүргээд, гүрэндөө нилээд ехэ загаһа түсэбһөө гадуур тушааһан байха юм. Тиихэдэ эбэртэ бодо мал, гахай үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргээ. Бүхы түрэлэй продуктнуудые тушаалгаар гүрэнтэйгөө сүм тоосоо.

Сагай уларилай хэр муу байбашье, тус колхоз ургасаяа саг соонь хуряажа, ороохото культурануудай һайн ургаса абаһан байна. Тиихэдэ үрһэнэйнгөө участогуудай га бүриһөө 15—16 центнер таряа хуряагаа. Иимэ ургаса урдань огто хуряагаагүй юм. Энээнэй урда тээ жэл бүри үрһэ хүрэнгөөр дутадаг байгаа һаа, мүнөө жэлдэ өөрыгөө өөрын үрһөөр дүүрэн хангаад, үлэгшэ таряагаа ажалта үдэртөө хубааха гэжэ байна.

Загаһа бариха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэй ба хүдөө ажахын продуктнуудые худалдаһанай ашаар «Победа» колхоз мүнөө жэлдэ ехэ олзо доход абаа. Байгша оной 9 һарын турша соо миллион үлүүтэй түхэригэй доход оруулагдаһан байна.

Хойто-Байкалай аймагтахи энэ түрүүшын миллионер колхоз хадаа колхозуудые томодхоһоной үрэ дүн болоно. Хойто-Байкалай аймагай условидо загаһа барилгаһаа ба агнуурһаа гадна, хүдөө ажахые эрхилжэ болохо ба эрхилхэ шухала байһаниие энэ колхозой жэшээ эли тодоор харуулна.

И. Решетников.

„Эхэ-Геройдо“ орден барюулба

Ажалшадай депутадуудай Кяхтын аймагай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Большаков арбан хүбүүдые түрэжэ хүмүүжүүлһэнэй түлөө шагнагдаһан олон ухибүүдэй эхэ Е. В. Пестеровада СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй үмэнһөө «Эхэ-Геройн» орден СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй грамотатайгаар барюулба.

Нүхэр Пестерова правительствын дээдэ шагналые абаха зуураа, большевистскэ партиин, Советскэ правительствын ба нүхэр Сталинай өөрынь эсэгэ ёһоной анхаралай түлөө ехэ баясхалан хүргэбэ.

Жэлэй түсэбые болзорһоо урид дүүргэхын түлөө тэмсэе!

Николай Храмцов Улан-Удын паровозно депогой инструментальна цехтэ 13 жэл соо инструментальщигаар хүдэлмэрилжэ байна. Тэрэ хадаа халаанайнгаа даалгабари хододоо 200—250 процент дүүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Н. И. Храмцов ажаллажа байна.

З. Воснинагай фото.

Мүрысөөндэ түрүүлһэн цех

ПВЗ-гэй тендерно цехын коллектив жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ, Агуу ехэ Октябриин 34 жэлэй түүхэтэ ойе угтаба. Тус цехынхид товарна продукци үйлэдбэрилгөөр түсэбөө 100,3 процент, валовой продукци — 101,4 процент дүүргээ.

Хурдан темптэйгээр ажаллаһанай ашаар, энэ цех 223,6 мянган түхэригэй нөөсэлгэ хээ. Мүн 127916 түхэригэй элдэб материалнуудые алмаһан байна. Тус цехын 17 хүдэлмэришэд ба командирнууд хододоо эрхим шанартай продукци бүтээн гаргахаһаа гадна, тэдээндэ табиха өөһэдынгөө тамгатай болоо.

Тиихэдэ октябрь һарынгаа даалгабариие нэгэ тендерээр үлүүлээ. Запасной частьнуудые үйлэдбэрилхэ түсэбөө 15 процентээр үлүүлһэн байна.

Түсэбһөө гадуур 1 тендер бүтээжэ гаргаһан нүхэр Клешнин начальнигтай монтажнигууд Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ, үндэр шанда хүртөө. Тэрэшэлэн нүхэд Богдановай, Ивановой, Осиповой, Стеквашевай болон Натаденкын хүтэлбэрилдэг бригаданууд үндэр показательнуудые туйлана. Эдэ бригаданууд үдэрэйнгөө нормые 1,5—2 дахин дүүргэнэ. Мүнөө тус цехтэ мүрысөөн бүри үргэдэжэ байна.

Ф. Николаев, технолог.

Түсэбөө 200 гаран процент дүүргэбэ

«Росглавхлеб» трестын предприятинууд Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ горьтойхон амжалтануудые туйлажа, 9 һарынгаа түсэбые 206,3 процент хүрэтэр дүүргэһэн байна.

Нүхэр Е. И. Новолоцкая директортэй № 1 хлебозаводой коллектив социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, трестын ба профсоюзай обкомой дамжуулгын Улаан туг абаба. Тус заводой түрүүшүүл хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа. Тэдэнэй дунда стахановканууд М. Старостина, З. Филиппова, А. Павлова, Е. Толстихина болон бусад бии.

Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые гаргаха зуураа, тус коллективэй гэшүүд үшөө дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаад, бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

Т. Резницкая.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һайнаар ябуулха

Байкало-Кударын аймагай малшад ашаг шэмэтэ малажалаа хүгжөөхын, хони үсхэбэрилхэ табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын ба малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхын тулада бүхы шадалаараа тэмсэжэ байна.

Эдэ шухала зорилгонуудые бэелүүлгэдэ колхозуудай партийна эхин организацинууд ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Партийна организацинууд хадаа малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, ниитынгээ малажал түргэнөөр хүгжөөхэ хэрэгтэ тэдэниие зоригжуулха уялгатай.

Инкинскэ сельсоведэй «Большевик» ба «Байкал» колхозуудай партийна эхин организацинууд өөһэдынгөө үүргые муу бэшээр дүүргэнэ. Эдэ партийна организацинууд малажал дээрэ коммунистнуудые, мүн партийнабэшэ түрүү колхознигуудые табиһан байна.

«Большевик» колхозой малшадай дунда 12 агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр газетэ, журнал малшадта уншажа үгэдэг. Ханын газетэ бэ «дайшалхы хуудаһануудые» гаргадаг, колхознигуудай хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолдог, элдэб асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүдые хэдэг юм. Мүнөө колхоз болбол малай үбэлжэлгэдэ хүсэд бэлэн болонхой. Малай байранууд заһабарилагдаа, тэжээлэй баланс зохёогдоо, үбһэ тэжээлынь малшадта хубаарилагдажа үгтөө.

Мүн тэрэшэлэн олониитэ зоной дунда хүдэлмэри һайнаар ябуулһанай ашаар «Байкал» колхоз һайн амжалтануудые туйлаһан байна. Энэ колхоз малажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэнхэй. Малай байранууд бүримүһэн дулаалагдаһан, малшадай байранууд һайнаар түхеэрэгдэжэ, лозунгнууд ба плакадуудаар шэмэглэгдэһэн байна. Тэндэнь радиоприёмник тодхогдоо. Малшадынь бултадаа газетэ, журнал захижа абадаг. Гадна, колхозно библиотекэ бии. Тэндэнь хүдөө ажахын, политическэ ба уранһайханай литература үсөөнбэшэ бии юм. Энэ колхозой малшадай хүдэлмэри тухай материалнууд ханын газетэдэ хододоо толилогдодог.

Гэхэ зуура, ниитын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые жэшээтэ һайнаар дүүргэхын, малай үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхын түлөө тэмсэлдэ зарим партийна организацинууд олониитэ колхознигуудые хүсэд элсүүлжэ шадаагүй.

«18 партсъезд», «Путь к коммунизму» колхозуудта ниитын малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ багаар анхарал табигдана. Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл эдэ колхозуудта мүнөө хүрэтэр дүүргэгдээгүй. Малай байранууд муугаар заһабарилагдана, үбһэ тэжээл фермэнүүдэй газаа асарагданагүй. Энэ хадаа колхозуудай партийна организацинуудай бэ правленинүүдэй малажалдаа анхарал багатайгаар хандаһанай үрэ болоно. Мүн малшадта культурна ажаһуудалай зохихо услови байгуулагдаагүй. Тэдэнэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Тэрэшэлэн «Коминтерн», Ворошиловай ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай малшадай дунда агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар табигдаа гэхын аргагүй.

Эдэ колхозуудай партийна организацинуудай секретарьнууд ба правленинүүдэй гүрүүлэгшэнэр малай үбэлэй бэлшээридэ найдажа һуудаг зандаа.

Энэ оной октябриин 28-най үдэр ВКП(б)-гэй айкомой дэргэдэ партийна эхин организацинуудай секретарьнуудай ба малажал дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан агитаторнуудай нэгэ үдэрэй семинар үнгэргэгдөө. Энэ семинар дээрэ малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ. Сталинай нэрэмжэтэ, «Коминтерн» колхозуудай парторганизацинуудай секретарьнууд нүхэд Орлов, Ханхашанов ба бусад малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үндэһөөрнь шэнэдхэн табиха байһан тухайгаа мэдүүлһэн байна. Гадна агитаторнууд хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые халан абалсаа.

ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таһаг малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри ябуулха хэмжээ-ябуулгануудые харааланхай. Тэрэнэй ёһоор зарим колхозуудай малшадта лекци ба элидхэлнүүд уншагдана.

А. Дарханов, ВКП(б)-гэй айкомой пропагандист.

Нэгэ үдэрэй семинар болобо

ВКП(б)-гэй Кударын айком агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэ үдэрэй семинар ноябриин 12-то үнгэргэбэ.

Буржуазна сүүдһээ советскэ сүүдэй тад ондоо илгаатай байһан тухай партиин айкомой пропаганда ба агитациин таһагые дааагша нүхэр Хомяков элидхэл хээ.

Удаань, агитколлективүүдэй хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые халан абалсаа. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Жамьянов, «Красная Заря» артелиин парторганизациин секретарь нүхэр Игумнов ба бусад хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэһэн байна.

КУДАРЫН АЙМАГТА

ИЛЬИЧЫН ЛАМПОЧКАНУУД

Аймагай центр — Кудара-сомондо түрүүшынхеэ Ильичын лампочканууд носоогдобо. Эмхи зургаануудай хүдэлмэришэд болон албахаагшадай 200 гаран гэрнүүдтэ электрын гэрэл толорбо.

КУЛЬТУРНО-ГЭГЭЭРЭЛЭИ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ СЕМИНАР

Аймагай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй семинар боложо дүүрэбэ.

Семинарта хабаадагшад советскэ биологическа наукын шэнэ илалтанууд тухай, олониитые коммунистическээр хүмүүжүүлгэ тухай, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй зорилгонууд тухай лекцинүүдые шагнабад.

ШЭНЭ БИБЛИОТЕКЭНҮҮД

Тамирска, Шараголой сельсоведүүдэй дэргэдэ шэнэ библиотекэнүүд нээгдээ. Тус библиотекэнүүд богонихон болзор соо нилээд олон уншагшадтай болоһон байха юм.

Мүнөө эдэ библиотекэнүүд Сталинска шангай лауреадууд Семен Бабаевский, Илья Эренбург, Борис Полевой, Алексей Сурков болон бусадай зохёолнуудые олоор абаһан байна.

МАЛЫЕ ИСКУССТВЕННААР ОРООНДО ОРУУЛХА ПУНКТНУУД

Аймагай 19 колхозуудта хонидые искусственнаар ороондо оруулха 11 пункт нээгдээ.

ҺАЙН ҮҮЛТЭРЭЙ ХУСАНУУДЫЕ АБАНА

Аймагай колхозууд нарин ба нарибтар нооһотой «алтайска меринос», «прикос» гэжэ үүлтэрэй 150 хусануудые худалдан абажа асараа.

ШЭНЭ ҺУРГУУЛИ

Аймцентр — Кудара-сомон тосхондо дунда һургуулиин шэнэ байшан баригдажа, ашаглалгада оруулагдаба.

Тус байшангай һаруул һайхан классуудта 100 гаран һурагшад һуралсанад.

ҮЗЭГ БЭШЭГ ШУДАЛАЛГЫН КРУЖОК

ВКП(б)-гэй айкомой үүсхэлээр ород алфавит дээрэ зохёогдоһон бурят-монгол үзэг бэшэг шудалалгын кружок аймагай центртэ нээгдэбэ.

Тус кружогто аймагай партийна, советскэ органуудай хүтэлбэрилэгшэд һуралсажа эхилээ.

Б. Тугнуйский.

Аймагай газетэнүүдэй хуудаһануудһаа

Хүдэлмэришэдэй шэнэ поселок

Бүтүү ой, хээрын сагаан тала байһан газарнууд хубилгагдан, промышленна томо томо городууд, посёлогууд тогтоно. Заиграйн аймагай Новая Брянь тосхондо ойрохоно, һая болотор бүтүү ой байһан «Тамагта» гэжэ хүндыдэ модо бэлэдхэдэг хүдэлмэришэдэй шэнэ посёлогой тогтоогдоһон тухайда «Путь Сталина» газетэ бэшэнэ.

«Километр үлүүтэй ута посёлогой центральна улицаар хошоод байрануудтай һаруул, уужам ба газаагуураа барилгатай шэнэ гэрнүүд баригдаба. Эндэхи айл бүхэнэй гэртэ Ильичын лампочканууд носоно. Тэрэ участогта пекарни, столово, конторо, телефонно коммутатор, клуб, бани, хамтын байра бии. Мүн фельдшерскэ пункт тогтоһон байна»—гэжэ тус газетэ ноябриин 7-ой номертоо бэшэһэн байна.

Энэ участогта модо бэлэдхэлэй хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулагдана. Модо отолдог электрическэ хюрөөнүүдэй, модо зөөдэг тракторнуудай таршаганаан таһарнагүй. Түсэбөө дүүргэдэг ба үлүүлэн дүүргэдэг хүнүүдэй тоо үдэр бүри ургана. Намар-үбэлэй модо бэлэдхэлэй сезондо һайнаар бэлэдхэжэ, колхознигууд-сезоннигуудые эмхитэйгээр угтаһан байха юм.

«Энэ жэлдэ модоной склад хүрэтэр түмэр харгы табигдаа... Шэнэ түмэр харгыгаар модо тээһэн түрүүшын эшелон һаяар ябахань. Тэрэ хадаа коммунизмын агууехэ барилгануудта эльгээгдэхэнь» — гэһэн үгэнүүдээр тэрэ статьянь дүүрэнэ.

Эвенк зоной жаргал

Манай республикын хойто аймагуудта һуурижаһан эвенк зон хаанта засагай үедэ дүлии тайгын гүн соогуур ан гүрөөл агнан ябадаг ажалтай, тулюур муу ажабайдалтай байһан юм. Адуу мал үсхэбэрилхэ гээшые огто мэдэдэггүй, агнуурийн ажалыньшье олзо багатай байгаа. Мүнөө тэдэнэр ном бэшэг мэдэдэг, культурна ажаһуудалтай болоо.

«Уужам гэр соонь мүнөө Ильичын лампочка яларна, хүдөөгэй библиотекэһээ абаһан номуудаа үдэшэндөө уншана, радио шагнана. 60 наһа хүрэһэн Егор Николаевич мүнөө колхозойнгоо электростанцида ажалладаг. Өөрынгөө нүхэр Шагдар Бураевичтай Октябриин урда тээхи стахановска вахтада жагсаад, 25 мянган погонно метр модо колхозойнгоо барилгануудта үгэбэ»—гэжэ эвенк Е. Н. Барановай ажабайдал, ажал хүдэлмэри тухай «Курумканский колхозник» газетэ бэшэнэ.

Гүрэндэ ангай түрүүшын арһан тушаагдаа

Хэрмэ, һолонго болон бусад ангуудые бариха агнууриин сезон эхилһээр һара шахуу болобо. Энэ хугасаа соо эрхим ангуушад олон ан барижа, тэрэнэй үнэтэ арһануудые гүрэндөө тушаажа эхилээ.

«Агнууриин сезоной эхилһэн түрүүшын арбан хоног соо «Заготживсырьёгой» Бамбуйска участогай коллектив 20 мянган түхэригэй ангай эрхим сортын арһа гүрэндөө тушааба» — гэжэ «Красный Баунт» газетэ бэшэнэ.

Энэ оной агнууриин сезон соо ангай арһа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэхэ зорилго республикын ангуушадай урда табигдана.

Кормозапарнигууд

Манай республикын колхознигууд ниитынгээ малда тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ ехэ анхарал табихаһаа гадна, мүн шэмэтэ тэжээл бэлэдхэхэ ябадалые шухалада бодоно.

«Торейский колхозник» гэжэ газетэ малда тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэриин механизировалэгдэжэ байһан тухай ингэжэ бэшэнэ:

«Мүнөө аймагай колхозуудта ЗК—02 ба ЗК—05 маркын шэнэ конструкциин кормозапарнигуудые «Коммунизм» ба Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд абаба. Һаяар аймагай табан колхоз кормозапарнигуудые абахаар хүлеэжэ байна».

Аймагай хүдөө ажахын выставкэ

НОВО-СЕЛЕНГИНСК. (Телефоноор абтаба). Ноябриин 14-дэ Ново-Селенгинскдэ аймагай хүдөө ажахын выставкэ нээгдэбэ. Выставкэдэ аймагай хүдөө ажахын 200 гаран түрүүшүүл малажалай 13 фермэ, тракторнэ 12 бригада хабаадалсажа байна.

Республикын алдарта комбайнер Михаил Иванович Ковалевскиин, 18 партсъездын нэрэмжэтэ колхозой луговод Андрей Иннокентьевич Батышевай, «Социализм» колхозой туғалшан Мыдыкбал Максаровна Старцевагай хүдэлмэриин дүй дүршэл үргэнөөр харуулагдана.

Нүхэр Батышев энэ жэлдэ бүхы участок дээрэһээ дунда зэргээр га бүриин 23 центнер, туршалгын участогһаа га бүриин 90 центнер үбһэ хуряагаа. Нүхэр Старцева 1951 ондо 25 үнеэ түрүүлжэ, туғалнуудыень хоролтогүйгээр түлжүүлбэ. Тугалнуудайнь сүүдхэ бүриин шэгнүүр дунда зэргээр 789 граммаар нэмэһэн байна. Фермынь 17.. тугалнууд хоролтогүй, тобир хараганаар харууһалагдана.

Выставкэ дээрэ колхозуудай ашаг шэмэ ехэтэй племенной малнууд, малажалай фермэнүүдтэ тодхогдоһон механизмууд ба тэрэнэй хүдэлмэринүүд харуулагдана. Тэрэшэлэн малажалай талаар республиканска туршалгын станциин ба Сэлэнгын үрэ жэмэстэ модоной питомнигой хүдэлмэритэй выставкэдэ хабаадагшад танилсана.

В. Титов.

Түрүү колхозууд автомашинаар шагнагдаба

1951 оной түрүүшын хахад жэл соо малажал хүгжөөхэ талаар амжалта туйлаһан Хориин аймагай Үдын сомоной Сталинай ба Кировой нэрэмжэтэ колхозууд СССР-эй хүдөө ажахын Министерствын приказаар ГАЗ—51 маркын автомобильнуудаар шагнагдаба.

Эдэ колхозууд ниитын малажал хүгжөөхэ түсэбые хони ба ямаагаар гахайгаар дүүргэһэн ба үлүүлэн дүүргэһэн байна. Мүн адуу мори үсхэбэрилгөөр хоёр жэлэй түсэб дүүргэнхэй. Тэрэшэлэн эбэртэ бод мал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб дүүргэхэ дүтэлүүлээ.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишод гайхамшагта амжалта туй[...]лаа. Энэ колхозой хониной-товарна фермэ гурбан жэлэйнгээ түсэбые 114,3 процент, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой хонишод—111 процент дүүргэбэ.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоз гурбан жэлэй түсэбһөө гадуур ү[...] хэбэрилэгдэһэн 800 толгой хонид, Кировэй нэрэмжэтэ колхоздо—55[...] хонид тоологдоно.

Б. Намжилов.

НАУКЫН ОРДОНОЙ БАРИЛГА ДЭЭРЭ

Ленинскэ хадада баригдажа байгаа Ордон Москвагай алишье тээһээ тон элихэнээр тобойн харагдана.

Энэ Ордон соо коммунизмын ерээдүй байгуулагшад—олон янзын мэргэжэлтэд, эрдэмтэд хүмүүжүүлэгдэхэ бшуу. Ушар иимэһээ советскэ арад Ленинскэ хада тухай инаг дуратайгаар хөөрэлдэдэг, уран гоёор дуулалдадаг:

«Гараад үзыта Ленинскэ хада
дээрэ —
Омог баяраар зүрхэнш халихал.
Алдар солотой агууехэ горөд
Арюун дүрөөрөө урдаш бодохол.
Тэрүү тэрээгүүр галнууд
ялалзана,
Орой дээгүүрнай намаанууд
шууяа.
Дэлхэйн тулгуури, СССР-эй
зүрхэн,
Москва—столица, минии Москва!»

* * *

Метрогой станци—«Революциин талмай»... Зэдээр хэгдэһэн, революциин солдадууд газар доогуур нишэ тиншээ таһалгаряагүй ута лентээр һубарилдагша хүнүүдые угтана, үдэшэнэ.

Ленинскэ хаданууд...

Университедые барилгын партийна эхин организациин парткомой секретарь нүхэр Грушкин:

— Ехэл хэрэг хэжэ байнабди, тон ехэ... Барилга дээгүүрнай ябагты. Эрхим хүнүүдээрнай, солото стахановецуудаарнай танилсагты, нүхэд,—гэжэ хэлээд, гараа дэлгээжэ үрина.

Барилгын охёор бусалжа байнал энэ түүхэтэ хада. Газар малтажа байгаа томо хүрьегэр экскаваторнуудай уланхатаһан шуухираан, автомашинануудай хүршэгэнэн нишэ тиншээ һүндэлөөн, үндэрһөө үндэр байшангай сонхонуудһаа сасаран байгаа автогеннэ гагнууриин хурса гэрэлэй яларaан, газар малтажа, харгы заһабарилжа, халуун хара асфальт адхажа, модо тарижа байһан хүнүүдэй эршэтэ хүдэлөөн,—эдэ бүгэдэ советскэ хүнүүдэй зохёон байгуулхы ажалай хонгёо һайхан симфони болон зэдэлнэ...

Энэ ехэ Ордоной үүлэ тулама үндэр сагаан корпусууд өөдөө үлынхэй. Центральна корпусойнь оройдо огторгойе хадхаһан мантан одон наранай туяада алтан үнгөөр миндаһатана.

Университедые барижа байгшад хадаа эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр, шууд зоригтойгоор ажаллана. Барилгын алишье участок дээрэ — центральна корпусой эгээ оройдо 43-дахи дабхарта, 18 дабхартай гэрнүүд соо, спортивна талмай байгуулгада, наукын ордон хүрэхэ харгы дээрэ, университедэй территориие ногооруулгада,—хаанашье эршэмтэй шанга ажал зогсолтогүйгөөр ябуулагдажа байна.

«Москва городой эрхим облицовщик нүхэр Н. Д. Алфёровой бригада эндэ хүдэлмэрилнэ». Иимэ гаршаг университедэй актова зал соо уншанабди. Хүбэнтэй хүүртигтэй, дүшөөд наһатай, нюдэндөө шэлтэй хүн гарыемнай шангаар адхана. «Хүдэлмэри тухайгаа хөөрэжэ үгыт» гэһэн гуйлтыемнай шагнаад, нүхэр Алфёров ханада ябталаатай хабтагар хабтагар гранит, мрамор шулуунуудые заана:

—Элээгээр ханые бүрхөөхэ хүдэлмэри минии бригадада даалгагданхай. Октябрьска революциин 34-дэхи жэлэй ойн урда тээхи мүрысөөндэ оролсохоодоо, бидэнэр 350 квадратна метр ханые мрамораар хушаха гэһэн уялга абаһан байгаабди. Абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргээбди. Тээ тэдэ хабтагар шулуу ханада няажа байгаашад минии бригадын эрхим стахановецууд — Иван Астанов, Михаил Дедов хоёр гээшэ. Иимэ хүнүүдтэй сугтаа хүдэлмэрилхэдэ урматай һайн байдаг. Хадые урбуулжа хаяха, хүдэлмэришэ ёһоной хүнүүд...

Өөр тухайгаа Алфёров хөөрэхэ дурагүй хүн байшоо. Тиибэшье, тэрэнэй ажал хэрэгые мэдэжэ болохоор. Тэрээн тухай сугтаа хүдэлмэрилжэ байгаа нүхэдынь ингэжэ хэлэдэг:

—Облицовщигуудай бригадир Н. Д. Алфёров хуушанай барилгаша, оронойнгоо столицые гоё һайхан түхэлтэй болгохо хэрэгтэ бүхы бэеэ зорюулһан хүн. Тэрэнэй барилсаһан метрополитенээр Москва доогуур ябанат, «Москва» гостиницада байралнат...

Хэдэн арбаад лифтнүүд университедэй бүхы дабхарнуудые холбоно. Тэрэ лифтнүүд барилгын материалнуудые, хүдэлмэришэдые таһалгаряагүй урасхалаар өөдэнь гаргана. Гранитчик Сергей Глебовэй хүдэлмэрилжэ байһан газарта барилгын материал—гранит шулуун хүргэгдэнэ. Эрдэм тээшэ эрмэлзэжэ байгаа залуушуулай һуралсаха таатай зохид услови хангаха гэһэн һайн һайхан мэдэрэлдэ эзэлэгдэн, габьяата гранитчигууд унаһан малгайгаа абангүйгөөр ажаллана. Тэдэнэй нэрэнүүд Хүндэлэлэй доскада хододоол бэшэгдэжэ байдаг. Комсомолец Владимир Ковчугай бригада университедэй ордоной 19-дэхи дабхарай сонхонуудые шэллэжэ байна. Сергей Соломенцевой бригадын 16 облицовщигууд 25-дахи дабхарта һуралсалай лабораторинуудые түхеэрэн бэлэдхэнэ, Михаил Казённый гэгшын комсомольско-залуушуулай бригадын штукатурщигууд студентнүүдэй байралха хэдэн олон таһалга бэлэн болгожо байна. Арсен Савицкиин хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригадын паркетчигүүд халаан соогоо гурба-гурбан квадратна метр полдо паркет дэбдихэ нормотой аад, тэрээнээ 1,5—2 дахин үлүүлэн дүүргэнэ. Тэдэнэй дундаһаа ФЗО-гэй һургуулиие энэ жэлдэ дүүргэһэн Егор Хрепаев, Полина Караева, Владимир Киселев гэгшэд бүтээсэ ехэтэ ажалаараа илангаяа шалгарна.

МОСКВА. Московско университедэй үндэр байшангай барилга.

Центральна копусой 42-дохи дабхарай оройдо түхэреэн башни табигдаад, мүнөө тэндэ булад конструкциин участогай начальник, Сталинска шангай лауреат Александр Фёдорович Фёдоровой хүтэлбэри доро алтан одотой, 60 метр үндэртэй хушуун—шпиль зохёогдожо байна Энэ хушууе Иван Иванович Моргунов, Семён Иванович Шестаков гэгшэдэй бригада буладаар хабсаржа хэһэн байха юм.

Комсомолец Евгений Мартынов тэрэ хушуунай үзүүртэ 18 метр үндэртэй, 12 тонно шэгнүүртэй алталмал одо гагнаһан байна. Һүниндөө тэрэ одон улаанаар гэрэлтэжэ байдаг. Солото монтажнигууд-верхолазууд Сергей Ранецкий, Петр Жаворонков гэгшэдэй бригаданууд одото тэрэ хушууе өөдэнь үргэжэ байна. Үдэр бүри тэрэ одон улам өөдөөл боложо байна. 60 метр үндэртэй хушуун алталмал шэлээр гадарлагдаха юм. Мүнөө хушуунай дээшээ гараһан хубиие Александр Петрикеевэй бригада шэллэнэ.

Университедэй барилгада ороной элдэб газарнуудһаа ерэһэн хүнүүд бии. Барилгын Смоленскэ техникум дүүргэһэн Виктор Степанов, узбек Мухаммет Шехметдинов, бурят басаган Мэла Ракшаина, Рязань городто ФЗО-гэй һургуули дүүргэһэн Владимир Киселев болон бусад олон хүнүүдтэй эндэ уулзанабди. Эдэ советскэ хүнүүд Ленинскэ хададахи университедэй барилгада элдэб замаар ябажа ерээ. Энэ зун барилгын техникум дүүргэлгын экзамен үгэжэ байхадаа 16 наһатай комсомолец Виктор Степанов хэдэн нүхэдөөрөө «манийе университедэй барилгада эльгээгты» гэжэ хандаһан байгаа. Виктор Степанов, мүн тэрэнэй нүхэд гүрэнэй университедэй барилгада хабаадалсажа байһандаа туйлай ехэ баяртай.

18 наһатай бурят басаган Мэла Ракшаина энэ хабар Улан-Удэ городой басагадай № 3 дунда һургуули дүүргээ һэн. Мэла Ракшаина университедые барилсаад, һүүлээрнь тэндэ орожо һуралсаха гэжэ шиидээ. Өөһэдынгөө гараар университет барилсаад, хожомынь тэндэ һураха гэһэн залуушуул эндэ хоёр зуугаад. Эдэнэр тон зоригтойгоор, эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна. Университедэй барилга дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан студентнэр мүнөө бултадаа стахановецууд болонхой.

«Мүнөө үеын энэ гайхамшагта барилгада манай табиһан шулуун бүхэн бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалгын хэрэгтэ оруулалта мүн болоно бшуу» гэжэ Ленинскэ хада дээрэ эрдэм ухаанай Ордон барижа байгшад омогорхолтойгоор хөөрэнэ.

Г. ЧИМИТОВ.

АЛДУУГАА ДАХИН ДАБТАНА

Кудаһын аймагай олон колхозуу малай үбэлжэлгэдэ бэлэн бэшэ

…ондо үбһэ тэжээлэй багаар …гдэһэн дээрэһээ малаймнай …шэмэ бага байгаа, олон мал…рзалаа,—гэжэ Кударын ай… хүдөө ажахын таһагай аха…зоотехник нүхэр Бохина дура…ргүйгөөр мэдэрнэ. Үнэхөөр …ударын аймагай колхозууд …о үбһэ тэжээл багаар бэлдэ…лээд олон малаа хоролтодо …һэн байха юм.

…үнгэрэгшэ жэлэй үбэлжэл…рэ дутуунуудһаа кударын…тобшолол хээ гэхын аргагүй. …үбэлэй хүйтэнэй заха үзүүр …даба. Гэхэтэй хамта, аймагай …колхозууд малай үбэлжэлгэ…эдхэлые үшөө түгэсхөөдүй …ар. Тэрээнһээ байтагай, Ша…ай сельсоведэй «Красный по…чник», Калининай нэрэмжэтэ, …ударын сельсоведэй Куйбыше… Бага-Кударын сельсоведэй …най нэрэмжэтэ колхозууд ма…элжэлгэдэ бэлэдхэлые үшөө …дүй байха юм. Жэшээнь, Ба…рын сельсоведэй Сталинай …жэтэ колхозой малай фермэ… хараад үзэе. Энэ колхоз 500 …ой байха байра эртэ намарһаа …барижа эхилһэн аад, мүнөө …дүүргээдүй байһаар. Ма…хашза хорёонууд бултадаа … һандаршанхай. Улаадайн …гэжэ газарта байдаг малай …нэй һандархай байрануудые …рилгада нэгэшье хүн табиг…. Гадна, тараанай полинууд дээрэһээ соломын ехэнхи хубинь хуряагдажа сомогдоогүй, 100 гаран гектарай зелёнко сабшагдабашье, хуряагдаагүй мүнөө хүрэтэрөө мүр дээрээ хэбтэжэ байна.

Малай үбэлжэлгэдэ иимэ хангалтагүйгөөр бэлэдхэжэ байһанай гол шалтагаан гэхэдэ, колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр С. Бурдуковский, партийна организациин секретарь нүхэр И. Якимов гэгшэд энэ шухала хүдэлмэриие тоодоггүй, тэрээндэ анхаралаа багаар хандуулдаг байна. Имагтал тиимэһээнь тус колхозой 30 гаран колхознигууд 10-аад гаран хоногоор ой тайгада һамар сохижо ябаһан байгаа.

Калининай нэрэмжэтэ колхоздо мүн лэ иимэ байдал үзэгдэнэ. Энэ колхозой 400 гектар талмайн соломо, 150 гектарай зелёнко хуряагдаагүй, малда гэшхүүлжэ байна. Мүн эндэ малай нэгэшье байра үшөө заһагдаагүй байха юм. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Хутаков малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые толгойлхын орондо, «малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл минии хэрэг бэшэ» гэжэ мэдүүлээд, хэдэн хоногоор Улан-Удэ город ябашаһан байба.

Иимэ болошогүй баримтанууд мүн бусадшье зарим колхозуудта үзэгдэдэг. Теэд тэдээн тухай Кударын аймгүйсэдком ба тэрэнэй хүдөө ажахын таһаг һайн мэдэжэ байгаад, ямаршье хэмжээ абанагүй. Аймагай хүдөө ажахын таһагай зооветеринарна хүдэлмэрилэгшэд малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ хэрэгтэнь колхозуудта туһаламжа үзүүлхын орондо, миил шалгагшад болошонхой. Жэшээнь, тус таһагай хүдөө ажахын пропагандын талаар зоотехник нүхэр Колбина малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлдэнь туһаламжа үзүүлхээр Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоздо ерэһэн аад, нэгэ хэды мэдээнүүдые суглуулаад, Кудара-Сомон яаралтайгаар бусашаһан байна.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые шангадхахын тула аймагай организацинуудай 10 гаран хүдэлмэрилэгшэд колхозуудта эльгээгдэһэн байгаа. Гэбэшье, тэдэнэй олонхинь малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл тухай мэдээнүүдые суглуулгаар өөһэдынгөө даабариие дүүргэһэн байха юм. Жэшээнь, аймсберкассые даагша нүхэр Баженов, аймгүйсэдкомой харгы замай таһагые даагша нүхэр Жилкин гэгшэд Шараголой сельсоведэй Ленинэй, Калининай нэрэмжэтэ колхозуудаар миил гүйлгэлдөөд лэ бусашаһан байна. Тиихэдэнь эдэ колхозуудта малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл үнөөхил хангалтагүйгөөр ябуулагдаһан зандаа, ямаршье хубилалта болоогүй байгаа.

Малаа гарзалуулха гээгүй һаа, кударынхид малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые ойрын үдэрнүүдтэ түгэсхэжэ, тэрэниие һайнаар үнгэргэхэ уялгатай.

Б. Дымбрылов, «Бурят-Монголой үнэн» газетын корреспондент.

„Үнэн“ колхозһоо жэшээ абаха

…аршэбэрэй аймагай «Үнэн» …малай үбэлжэлгэдэ түгэс …болонхой. Энэ колхозой ба… бригада «рамбулье» үүлтэ…0 гаран хонидой байха типо…йра шэнээр барижа дүүргээ. …лэн үхэрэй, гахайн, моридой …удые һэльбэн заһабарилһан … Гадна, үбэлэй түрүүшын хүй…о малдаа эдюулхэ тэжээлэй фермэ бүхэндэ зөөгдэнхэй.

Малай үбэлжэлгын үнгэрэгшэ жэлэй дутагдалнуудые хараадаа абаад, колхозой правлени болбол тэжээлэй баланс табижа, тэжээл гаргашалгын түсэб фермэ бүхэндэ зохёонхой. Колхозой түрүү малшад үбһэ тэжээл арбилхын түлөө мүрысөө эмхидхээ. Малшад Будаев, Шагдаров, Батуева, Суянова болон бусад малаа һайн бэлшээри дээрэ адуулжа, тобир тарган болгоо.

—Манай колхоз мүнөө жэлдэ нэгэшье толгой малаа гарзалуулангүй, хүшэ шадал һайнтайгаар ондо оруулха арга боломжотой, оруулхашье байнабди,—гэжэ колхозой МТФ ба ОТФ-е даагша нүхэд Мижитов, Цыбиков гэгшэд мэдүүлнэ.

Д. Будажапов.

Үрһэ хаалгые удааруулна

…лдэ таряа тушааха түсэбөө …анай аймагай колхозуудай …эн сагһаа хойшо нилээд үни … Гэбэшье, аймагай олон …удай хүтэлбэрилэгшэд үрһэ … ба сэбэрлэхэ хүдэлмэриие …хүрэтэр дүүргээгүй байһаар. …ан Хрущевой нэрэмжэтэ …һоо бэшэ, аймагай бусад кол… үрһэнэй фонд байгуулхын …шангаар тэмсэнэгүй. Үрһэнэй …уудай тарияе үни хада сохи…үргэхэ аргатай байһан аад, …элмэриие мүнөө хүрэтэр ун…уулжа байха юм. Аймагай …удай 2370 гектар үрһэнэй …уудай оройдоол 1055 гек… тариян сохигдоһон байна. …унска сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо үрһэ хаалга илангаяа муугаар ябуулагдана. Энэ колхоздо ерэхэ жэлэй тарилгада 2557 центнер үрһэн хэрэгтэй. Теэд мүнөө оройдоо 500 центнер үрһэ хаагаад байна. Тэрэшэлэн Дыренскэ сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоз түсэбэй ёһоор 3437 центнер үрһэ хааха байһан аад, оройдоо 600 центнер хаагаа. Гэбэшье, энэ колхозой Куйтун гэжэ газарта байдаг ток дээрэ тон ехэ тариян сэбэрлэгдээгүй хэбтэжэ байха юм. Мүн Маленковой нэрэмжэтэ колхоз (Харамодон) үрһэ хааха түсэбөө миил 10 процент дүүргэнхэй.

Аймагай колхозуудта тараа сэбэрлэхэ нилээд олон машинанууд бии байбашье, дүүрэн хүсөөрөө хэрэглэгдэнэгүй. Аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын таһаг ба тэрээниие даагша нүхэр Бродников үрһэ хааха хүдэлмэриие хурдадхаха хэмжээ абанагүй. Хүдөө ажахын таһагай главна агроном нүхэр Астраханцева, Баргажанай МТС-эй ахалагша агроном нүхэр Очиров гэгшэд колхозуудай үрһэ хүрэнгэ хаалгада огто хамаарнагүй, тэдээндэ ямаршье туһаламжа үзүүлдэггүй байна.

Һайн шанартай үрһэн — баян ургасын үндэһэ һуури мүн гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Тиимэһээ аймагай колхозууд үрһэ хүрэнгэ хааха талаар бии байһан дутагдалнуудаа энэ гэһээр усадхаха зэргэтэй.

Ц. Нимаев.

Усть-Баргажанай загаһа-консервын комбинадай хүдэлмэрилэгшэд Агуухэ Октябриин һайндэрые эрхим бэлэгтэйгээр угтаа. Консервэ гаргаха жэлэйнгээ түсэб 111 процент дүүргээд, мүнөө 1952 оной программаар ажаллажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: консервын цехын хүдэлмэришэн нүхэр Н. П. Шелковникова консервын банкануудые сэбэрлэн угаажа байна.

Ф. Моренецын фото.

Социалистическэ мүрысөөнэй ашаар

Хойто-Байкалай аймагай загаһашад Агуухэ Октябриин һайндэрые эрхим бэлэгүүдээр угтаа. Загаһа бариха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэһэн аймагай загаһашад энэ оной ноябриин эхеэр загаһа бариха жэлэйнгээ түсэб сүм дүүргэбэ.

Гословын загаһашад жэлэйнгээ түсэб 106, колхозууд—111 процент дүүргээ. Хамта дээрээ 10.300 пүүд загаһан түсэбһөө гадуур тушаагдаа. Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн аймагай загаһашад үнгэрһэн 9 һара соо 785 мянган түхэригэй олзо доход түсэбһөө гадуур оруулаа. Голодоһо гаргалга эсэслэн усадхагданхай.

Мүнөө 1952 онойнгоо түсэбөөр ажаллажа эхилһэн аймагай загаһашад социалистическэ мүрысөөнэй тугые улам дээшэнь үргэжэ байна.

И. Решетников.

Загаһашадай ажал хүнгэдхэгдэнэ

Загаһа барилгада электролебёдко хэрэглэдэг болоһон Горячинска загаһанай заводой коллектив загаһашадай ажалые хүнгэдхэхэһээ гадна, ажалай бүтээсые нилээд дээшэлүүлээ. Тус заводой загаһашад эрхим шанартай загаһа элбэгээр барина.

Мүн Кабанскын ба Доодо-Ангарын заводуудай загаһашад үйлэдбэри дээрэ механизмын хүсэнүүдые үргэнөөр ашаглан, эрхим показательнуудые туйлажа байна.

Ш. Сергеев.

Сельпонуудай правленинүүдэй тоосоото суглаанууд

Сельпонуудай болон рыбкоопуудай правленинүүд энэ оной үнгэрһэн 9 һара соо хэһэн хүдэлмэри тухайгаа пайщигуудай урда тоосожо эхилбэ.

Правленинүүдэй ба шалгалтын комиссинуудай түрүүлэгшэнэр өөһэдынгөө ажал-ябуулга тухай һунгагшадтаа тодорхойгоор хөөрэжэ үгэхэ уялгатай. Тэдэнэр тоосоото үе соо туйлагдаһан амжалтанууд тухайгаа, тэдэниие хайшан гэжэ туйлаһан тухайгаа хөөрэхэ зуураа, алдуу дутагдалнууд тухайгаа хэлэжэ, эдэ дутагдалнуудаа усадхаха хэмжээ-ябуулгануудые бүхы пайщигуудай туһаламжатайгаар хараалха зэргэтэй.

Манай республика соо 110 сельпо, 6 рыбкооп бии. Тэдэнэй олонхинь һайнаар хүдэлмэрилнэ. Бурмонкоопсоюзай системын эдэ организацинууд үнгэрһэн 9 һарын туршада эд бараанай эрьесын түсэбые 22,5 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 2 миллион шахуу түхэриг гүрэнэй бюджедтэ үгөө.

Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн сельпонуудай, рыбкоопуудай магазинуудай коллективүүд эд бараанай эрьесын түсэбые дүүргэхэ талаар горьтой амжалтануудые туйлана. Жэшээлхэдэ, Баргажанай аймагай Баргажанай сельпо (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Разенраух), тус аймагай Суво-Баянголой сельпо (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Терентьев), Иволгын аймагай Саянтын сельпо (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Алашкевич), Түнхэнэй аймагай Кыренскэ сельпо (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Усольцев), Куморско рыбкооп (Хойто-Байкал) болон бусад сельпонууд ажал-ябуулгаа бүхы дээрэнь һайжаруулжа шадаа. Эдэ сельпонуудай хүдэлмэрилэгшэд пайщигуудтаяа нигтэ барисаатайгаар хүдэлмэреэ ябуулна, тиигэжэ пайщигуудайнгаа эрилтэнүүдые саг соонь дүүргэнэ. Нүүдэл худалдаа наймаа үргэнөөр эрхилнэ. Пайщигуудайнгаа дунда ойлгуулалжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулдаг болоо.

Тиигэбэшье, зарим сельпонуудай хүтэлбэрилэгшэд пайщигуудай захианууды хангалтагүйгөөр дүүргэнэ, худалдаа наймаа культурнаар хэдэггүй, нүүдэл наймаа эрхилдэггүй дээрэһээ эд бараанай эрьесын түсэбые дүүргэжэ шаданагүй.

Иволгын аймагай Гурульбын сельпо (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Трифонов), Усть-Баргажанай рыбкооп (правлениинь түрүүлэгшэ нүхэр Зверьков), Первомайска сельпо (Прибайкальска аймаг) болон бусад олон сельпонууд энэ үе соо эд бараанай эрьесын түсэбые дүүргээгүйһөө гадна, ехэ гарзатайгаар хүдэлмэрилөө.

Эдэ сельпонуудай магазинуудай хүдэлмэрилэгшэд пайщигуудтаяа холбоо барисаагүйгөөр ажаллана. Худалдан абагшадай эрилтэнүүдые дүүрэнээр хангана гүй, советскэ культурна худалдаа наймаа эрхилхэ талаар эмхидхэлэй ба ойлгуулалжын хүдэлмэри багаар ябуулна. Тиимэһээ, гүрэнэй зүгһөө үгтэһэн даалгабаринуудые таһалдуулна.

Пайщигуудай захиануудые дүүргэдэггүй, олониитын ба кооперативна мүнгэ, зөөриие уриһэн, үбэршэлүүлһэн сельпонуудай, тэдэнэй шалгалтын комиссинуудай ажал-ябуулга тушаа шанга шүүмжэлэл хэхэ гээшэ пайщик бүхэнэй арюун уялга мүн.

Сельпонуудай тоосоото суглаануудые үндэр хэмжээндэ үнгэргэе!

Д. Колмаков Бурмонкоопсоюзай эмхидхэлэй-шалгалтын таһагай начальнигые орлогшо.

Ном наймаалха киоск нээгдэбэ

Хэлхээ холбооной Управлениин «Союзпечатиин» таһаг Хэжэнгын аймагай центр дээрэ ном, газетэ, журналнуудые наймаалха киоск һаяхан нээбэ. Аймагай ажалшад тэрэ киоскһоо газетэ, журналнуудай һүүлэй номернуудые, шэнэ шэнэ номуудые худалдан абадаг болобо.

Ц. Базарсадуев.

Тобшо һонинууд

◆ **Гүрэнэй тэдхэмжэ.** Кяхтын аймгүйсэдкомой дэргэдэхи гүрэнэй тэдхэмжын таһаг энэ оной үнгэрһэн арбан һара соо олон үхибүүтэй ба ганса бэе эхэнүүдтэ 628 мянга 500 түхэриг түлэбэ.

◆ **Адуушадай амжалта.** Иволгын аймагай Андреевэй нэрэмжэтэ колхозой адуунай фермэ адуу үсхэбэрилхэ 1951 оной гүрэнэй түсэбые 102 процент дүүргээ.

◆ **Сельмаг баригдаба.** Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэ сельмагай шэнэ байшан баригдаба. Һаяар энэ магазинда наймаа хэгдэжэ эхилхэнь.

◆ **Шэнэ киноаппаратура.** Кяхтын аймагай кинофикациин таһаг «КПТ—1» маркын шэнэ киноаппаратура абаба. Энэнь городой кинотеатрта тодхогдохонь.

◆ **Эд бараан ехээр худалдагдана.** Улан-Удын колхозно базар дээрэхи промтоварна магазин капитальна заһабариин һүүлээр, хүдэлмэрилжэ эхилбэ. Колхознигууд продуктнуудаа худалдаһанай һүүлээр тус магазинһаа хэрэгтэй эд бараагаа абана. Магазин үдэр бүхэндэ 45—50 мянган түхэригэй эд бараа худалдажа, эд бараанайнгаа эрьесын түсэбые үлүүлэн дүүргэнэ.

…Б НАЙРАМДАЛАЙ ТҮЛӨӨ, АЖАБАЙДАЛАЙ ҺАЙН УСЛОВИИН ТҮЛӨӨ

…жэлдэ студентнэрэй Улас…ын үдэр эб найрамдалай … Уолл-стридэй зонхилогшо…толгойлуулан дэлхэйн шэнэ …жэрөөхые һэдэжэ байгаа им…истическэ хүсэнүүдтэ эсэр… арадуудай ябуулжа байгаа …ехэ тэмсэлэй оршон байдал…эглэгдэжэ байна. Эдэ хүсэ…даа галзуу яаралтайгаар …эгые эрхилнэ, Кореядэ аг… дай хэжэ байна, ажалша…ажабайдалай интересүүдтэ доб… колониальна ба бусадһаа …нги оронуудтахи националь…рэлгын хүдэлөөниие дараха …олдоно.

…хэ Советскэ Союзаар тол…һан эб найрамдалай, демок… ба социализмын лагерь аг…үүдтэ ба шэнэ дай үүдхэг…эргүү тэмсэжэ байна.

…ай замые хааха эрмэлзэ…эдүүлэгдэһэн, политическэ …н мүргэлэй талаар элдэб …олтой олон миллион хү… найрамдалай тала бариг… уласхоорондын хүсэн түгэл…онтын зэргэнүүдтэ жагсан… фронтын хүсэнүүд үдэрһөө …ургана. Агуухэ табан гүрэ…хоорондо Эб найрамдалай …талуулха тухай Эб найрам… Бүхэдэлхэйн Соведэй Хан… 562 миллион хүн гараа …Атомна зэбсэг тушаа «Прав… корреспондентдэ нүхэр …Сталинай үгэһэн харюу бол… үүдхэгшэдэй түсэбүүдтэ …нга шэнэ сохилто хэһэн эб …алай хэрэгэй илалтада эти…далые хизааргүй ехээр бэ…һэн байна.

… бодолто бүхы хүнүүдтэй хамта батаа бэхи эб найрамдалай түлөө, арадуудай хани барисаанай ба хоорондоо харилсан ойлголсохо ябадалай түлөө, ажабайдалай хэрэглэмжэнүүдые хангахын түлөө тэмсэгшэ студентнэрэй Уласхоорондын союзаар толгойлогдон демократическа студентнэр эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

МСС болбол демократическа студентнэрэй Уласхоорондын гансахан лэ түлөөлэлгэтэ организаци мүн. Студентнэрэй Уласхоорондын союзай байгуулагдаһаар табан жэл гүйсэһэнэй ой һаяхан тэмдэглэгдээ. Студентнэрэй ажабайдалай гол шухала интересүүдэй — эб найрамдалай, национальна бэеэ даанхай байдалай, демократическа эрдэм болбосоролой түлөө тэмсэл хадаа МСС-ые бүхы оронуудай студентнэрэй дунда ехэ хүндэтэй болгоо. Тэрээнэй нэрэ хүндэнь таһалгаряагүй ургана. Анха байгуулагдаһан 1946 он дотороо МСС болбол 38 оронуудта 1,5 миллион гэшүүдтэй байгаа һаа, мүнөө тэрээнэй зэргэнүүдтэ 71 ороной 5,3 миллионһоо үлүү студентнэр жагсанхай. Энэ жэлдэ МСС болбол «Студентнэр, эб найрамдалай түлөө, ажабайдалай ба һуралсалай условинуудые һайжаруулхын түлөө тэмсэлдэ нэгэдэгты!» гэһэн лозунгтойгоор ноябриин 17-ниие үнгэргэхыень бүхы дэлхэйн студентнэрые уряалһан байна.

Амгалан ажаһууха гээшэ студентнэрэй эгээн эрюун хүсэл мүн. Тэдэнэрэй гол эрмэлзэлгэнь юуб гэхэдэ, эрдэм наука шудалха, дайнда, һандаралгада, үхэлдэ эрид харша прогрессэй ба ажана тэниглэн байдалай аша туһын тулада арадта алба хэхэ ябадал болоно.

Элдэб үзэл бодолтой студентнэр эб найрамдал хамгаалхын түлөө эдэбхитэй тэмсэлдэ улам бүри олооро жагсана.

Студентнэр болбол агуухэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулхые, буу зэбсэг хороохые, Баруун Германи ба Японииие ремилитаризацилха ябадал зогсоохые, атомна бомбо хорихые, Кореядэхи дай зогсоохые эринэ. Хэдэн миллион студентнэр Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгада гараа табяа. Олон тоото студентнэр энэ Хандалгада гар табюулха хүдэлмэриие студентнэрэй, мүн арад зоной дунда эдэбхитэйгээр ябуулна, эб найрамдалай комитедүүдэй хүдэлмэридэ хабаадана, эб найрамдал хамгаалгада зорюулагдаһан митингнүүдые, суглаануудые, конференцинүүдые эмхидхэнэ. Хандалгада гар табюулха ябадалда шалгарһан студентнэрые бүхы түрүү хүнүүд халуунаар амаршална.

Залуушуулай ба студентнэрэй Бүхэдэлхэйн гурбадахи фестиваль энэ кампанида залуушуулай ба студентнэрэй хабаадаха ябадалда шэнэ дэбжэлтэ гаргаһан байна. Студентнэрэй бүхэиндийскэ федерациин гэшүүн, студент Сантош Дас гэгшэ фестивалиин хүндэлэлдэ зорюулан Хандалгада 5000 хүнэй гар табюулхаб гэжэ үгэеэ үгэһэн аад, 10 мянган хүнэй гар табюулһан байна. Кубинска студент Марселино Браво гэгшэ 12 мянган хүнэй гар табюулаа.

МСС болбол эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй базые студентнэрэй дунда үргэдхэхые эрмэлзэжэ байгаа Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй ажал-ябуулгые эдэбхитэйгээр дэмжэнэ.

Студентнэрэй ажабайдалай интересүүдэй түлөө тэмсэл хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлтэй таһаршагүй холбоотой. Дайнда бэлэдхэл, яаралтайгаар зэбсэглэлгэ, сэрэгэй бюджедүүдые хэмгүй ехээр үргэдхэлгэ хадаа студентнэртэ тон хүндөөр нүлөөлнэ. Энээнэй эсэстэ эрдэм һуралсалда мүнгэ зөөри гаргашалга хороогдоо. 1951—52 онуудта США-гэй бюджедэй 73 процентнь сэрэгэй гаргашада, тиихэдэ оройдоо 1 процентнь һуралсалай гаргашада зорюулагдаха байна. Студентнэрэй ажабайдалай хэмжээ таһалгаряагүйгөөр доошолно. Францидахи студентнэрэй байдалые хараад үзэхэдэ, дайнда бэлэдхэлэй юу асаржа байһаниинь эли тодоор харагдана. Французска студентнэрэй оройдоо 4 процентнь стипенди абана, тиихэдэ 60 процентнь ажа амидархын тула хүдэлмэрилхэ баатай болонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ Парижда үнгэргэгдэһэн медицинскэ харалгын ёһоор студентнэрэй 39 процентнь ехээр үбшэлэнхэй.

Студентнэрэй тоо таһалгаряагүйгөөр хорожо байна. Жэшээлхэдэ, Ослодохи университедтэ энэ жэлдэ үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 25 процент үсөөн хүн абтаа.

Колониальна ба бусадһаа дулдыданги оронуудай студентнэр бүри хүндэ байдалда оронхой. Тэдэнэр үлэсхэлэндэ, ядаралда, үбшэндэ нэрбэгдэнэ, мүрдэлгэ хэһээлтэдэ оруулагдана.

Демократическа студентнэр байдалайнгаа муудаха бүринь өөһэдынгөө хэрэглэмжэнүүдые хангуулхын түлөө, һуралсалда мүнгэ зөөри һомололгые ехэдхэхын түлөө, дайнай гаргашануудые хороохын түлөө тэмсэлые улам шангадхана.

МСС болбол өөһэдынгөө хэрэглэмжэнүүдые хангуулхын түлөө тэмсэжэ байгаа студентнэрые дэмжэн, ехэхэн хүдэлмэри ябуулна, байдал муутай студентнэртэ туһаламжа үзүүлгэ эмхидхэнэ. Союз хадаа уласхоорондын студенческэ санаториие Чехословакида нээһэн байна.

Хүгжэн болбосоролгын үргэн ехэ арга боломжонуудые залуушуулда байгуулһан Советскэ Союзай студентнэрэй амжалтанууд бүхы оронуудай студентнэрые зоригжуулна. Арадай демократиин оронуудта ба Хитадта студентнэрэй байдал таһалгаряагүй һайжарна.

Капиталай оронуудта ябуулагдажа байгаа дайнда бэлэдхэл хадаа дээдэ һургуулинуудые милитаризацилга дотор, залуушуулые, тэрэ тоодо студентнэрые идеологическа талаарнь мунхаруулга дотор эли тодоор харагдана. Студентнэрые мунхаруулхын тула университетскэ кафедранууд дээрэһээ расистска, фашистска ба хүндэ дурагүйтэлгын теоринууд булангир уһан шэнгеэр урадхуулагдана. Дээдэ һургуулинуудые сэрэгэй гуримда оруулалга США-да илангаяа ехээр хэгдэнэ.

Теэд, хэһээлгэ мүрдэлгэдэ оробошье, студентнэр болбол университедүүдые тиимэ болгохо һэдэлгэнүүдтэ, залуушуулые дайнай хүнэһэн болгохо ябадалда улам шангаар эсэргүүсэнэ. Студентнэрэй энэ тэмсэл хадаа элдэб формонуудаар: забастовконуудые, протестнүүдые, митингнүүдые, демонстрацинуудые хэхэ, дайнда эсэргүү литература ба листовконуудые хэблэн гаргаха гэхэ мэтэ аргаар ябуулагдана.

МСС болбол профессорскэ мантинуудые вэмэрһэн дай үүдхэгшэдые хододоо элишэлнэ, һуралсалые демократизацилгын түлөө ба дээдэ һургуулиие фашизацилгада, милитаризацилгада эсэргүү тэмсэнэ.

Шэнэ дайнда бэлэдхэхэ зуураа, тэрээниие үүдхэгшэд болбол арадуудые бэе бэеһээнь холодуулха, бэе бэедэнь дурагүйтүүлхэ гэжэ һэдэнэ. Тиихэдэ МСС болбол арадуудай хоорондохи хани барисаае ба харилсан ойлголсолгые бэхижүүлхэ гэжэ оролдоно. МСС болбол информацинуудые, искусствын ба литературын зохёолнуудые, студентнэрэй делегацинуудые, спортсменүүдые, уранһайханиие эрхилдэг хүнүүдые бэе бэедээ эльгээлсэжэ байха ябадалда туһална. Берлинскэ фестивалиин үеэр студентнэрэй бүхэдэлхэйн наадануд амжалтатайгаар үнгэргэгдэжэ, тэдээндэ 42 ороной 2 мянган спортсменүүд хабаадаа. Энэ хадаа уласхоорондын спортивна ажабайдалда һүүлэй үедэ болоһон үгэеэ томо событинуудай нэгэн мүн.

Советскэ студентнэр МСС-эй бүхы ажал-ябуулгада эдэбхитэй үүргэ гүйсэдхэнэ. Пролетарска интернационализмын үзэлөөр, бүхы арадуудые хүндэлэлгын сургаалаар Ленин — Сталинай партяар хүмүүжүүлэгдэһэн советскэ студентнэр бүхы оронуудай студентнэрэй хани барисаанай ба нэгэдэлэй түлөө, эб найрамдалай ба арадуудай зол жаргалай туһын тулада хоорондоо харилсан ойлголсохын ба харилсан ажаллахын түлөө тэмсэнэ.

Дэлхэйн бүхы үнэн сэхэ хүнүүд манай орониие эб найрамдалай ба хүнүүдэй зол жаргалай түлөө тэмсэлэй авангард мүн гэжэ харана.

Залуушуулай ба студентнэрэй эрхим түлөөлэгшэд эб найрамдалай хэрэгтэ үнэн сэхээр алба хэхэбди гэжэ берлинскэ фестиваль дээрэ баяр ёһололой гуримаар тангаригаа үгэһэн байна. Демократическа студентнэр энэ тангаригые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлэн эб найрамдалай түлөө ба һайн һайхан ерээдүйн түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэжэ байна.

Г. Фоминов.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн 6-дахи сесси

ПАРИЖ, ноябриин 14. (ТАСС-эй тусхай корреспондент). Зургаадахи сессиин зүблэхэ зүйлдэ ямар асуудалнуудые оруулха тухай Генеральна комитедэй һанамжалганууд зүбшэн хэлсэгдээ.

«Дэлхэйн шэнэ дайнай аюулда эсэргүү ба арадуудай хоорондын эб найрамдал, хани барисаа бэхижүүлхэ хэмжээнүүд тухай» СССР-эй делегациин дурадхаһан пунктые зүблэхэ зүйлдэ оруулха гэһэн Генеральна комитедэй һанамжалга зүбшэн хэлсэгдэнгүйгөөр баталагдаа.

Титын бүлэг дээрмэшэдэй хардалгые —югославска делегациин дурадхалые зүблэхэ зүйлдэ оруулха тухай Генеральна комитедэй һанамжалгын зүбшэн хэлсэгдэхэ үедэ, СССР-эй түлөөлэгшэ А. А. Соболев үгэ хэлээ. Советскэ Союзай Правительствын, Албаниин, Болгариин, Венгриин, Румыниин, Польшын ба Чехословакиин правительствонуудай зүгһөө Югославида эсэргүү харша ябуулга хэгдэнэ гэһэн асуудал Ассамблейн зүблэхэ зүйлдэ оруулхые советскэ делегаци эрид буруушаана гэжэ А. А. Соболев мэдүүлбэ. Энэ асуудал хадаа югославска панхаруудтаһан зонхилогшолой ээлжээтэ хардалга болоно, эдэнэр Советскэ Союзда ба арадай демократиин оронуудта эсэргүү дайсан харша ябуулгын замда ороһоор, англо-американска блогой агрессивнэ политикын зэбсэгынь болоһоор үнинэй.

Генеральна Ассамблей титовскэ хардалгада сагаа бараха ёһогүй, энээниие зүбшэн хэлсэбэл Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин моральна нэрэ хүндэдэ хохидол лэ ушарха байна. Тэрээн соо хэлэгдэһэн үгэнүүдэй худал хуурмагынь хүн бүхэндэ эли Тиимэһээ, Советскэ Союзай делегаци болбол титовскэ хардалгые Генеральна Ассамблейн 6-дахи сессиин зүблэхэ зүйлдэ оруулха тушаа буруушаана, буруушаажа голосовалха байна гэжэ Соболев мэдүүлбэ.

Титовскэ бүлэгэй түлөөлэгшын үгэ хэлэһэнэй һүүлээр тус асуудал голосованида табигдаад, Генеральна комитедэй дурадхал олонхиин голосоор баталагдаа. Тиин, Советскэ Союзда эсэргүү энэ хардалга США-гэй заабаряар табигдажа, американска делегациин хойноһоо дахадаг делегадуудай голосуудай туһаламжаар шургуулагдаба. Энэ хардалгые зүблэхэ зүйлдэ оруулха тушаа табан делегаци буруушаажа голосовалаа, 4 делегаци һаналаа бариба.

ООН-эй Уставай принципүүдые ба хүнэй эрхэнүүд тушаа Декларациие Мароккодо Франциин эбдэһэн тухай арабска оронуудай гомодол Генеральна Ассамблейн зүблэхэ зүйлдэ мүнөөдөө оруулхагүй гэһэн Генеральна комитедэй дурадхалые зүбшэн хэлсэлгэтэй дашарамдуулан, Египедэй түлөөлэгшэ үгэ абаа. Генеральна комитедэй һанамжалгань ООН-эй Уставай удха ба ёһондо зүришэнэ, тиимэһээ энэ асуудал зүблэхэ зүйлдөө оруулхые арабска оронуудай зүгһөө шухалашалан дурадханаб гэбэ.

Филиппинын түлөөлэгшэ хадаа египетскэ делегадай дурадхалые дэмжээд, манай делегаци энэ асуудал зүблэхэ зүйлдэ оруулхын түлөө голосовалха гэжэ мэдүүлбэ.

Һүүлээрнь, СССР-эй түлөөлэгшэ А. А. Арутюнян үгэ хэлээ. «ООН-эй Уставай принципүүдые ба хүнэй эрхэнүүд тушаа Декларациие Мароккодо Франциин эбдэһэн тухай гомодол» гэһэн асуудал Генеральна Ассамблейн 6-дахи сессиин зүблэхэ зүйлдэ оруулха тухай Египедэй ба бусад арабска оронуудай дурадхалые Советскэ Союзай делегаци дэмжэнэ гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Генеральна комитедэй дурадхалай буруу һүрэхэһөө айгаад, Франциин делегат Шуман иигэжэ мэдүүлбэ: французска правительство мүнөө Мароккын султантай хэлсээ хэжэ байна, «ООН-эй алибаа хамаархалга» энэ хэлсээе таһалдуулжа болохо.

Тэрэнэй һүүлээр, Марокко тушаа асуудалые зүблэхэ зүйлдэ оруулха тухай үгэ хэлэлгые хэдэн хоногоор хойшолуулая гэжэ Египедэй түлөөлэгшэ дурадхаба. Энэ дурадхалынь һайшаагдаа.

Удаалуулан, сесси болбол гоминдановецуудые ООН-һоо гаргаха, ООН-эй ба тэрэнэй органуудай хүдэлмэридэ хабаадахыень Хитадай арадай хуулита правительствын түлөөлэгшэдые уриха тухай ямаршье асуудал Генеральна Ассамблейн зургаадахи сессиин бүхы үе соо хэлсэхэгүй тухай Ассамблейдэ дурадхаһан Генеральна комитедэй шиидхэбэриие зүбшэлжэ эхилээ.

Энэ дурадхалые үмөөржэ Таиландын түлөөлэгшын хэлэһэнэй һүүлээр, советскэ делегациин толгойлогшо А. Я. Вышинский үгэ абаба. США-гэй заабаряар Генеральна комитедэй абаһан тэрэ гутамшаг ба тон буруу һанамжалгые эрид шангаар шүүмжэлээд, Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида Хитадай хабаадалга тухай асуудалаар СССР-эй делегациин дурадхаһан асуудал зүблэхэ зүйлдөө оруулая гэжэ дурадхаба.

Һүүлээрнь, Бирмын түлөөлэгшэ үгэ абаа. Тэрэ хадаа тус асуудал зүблэхэ зүйлдэ оруулхаһаа гадна, түрүүшын ээлжээндэ хаража үзэхэ ёһотойбди гэжэ мэдүүлээ.

Польшын ба Чехословакиин делегадууд Генеральна комитедэй дурадхалые буруушааха зуура, ООН-до Хитадай хабаадалга тухай асуудал зүбшэхэ гэһэн советскэ делегациин дурадхалые зүблэхэ зүйлдөө оруулха эрилтэ хэбэ.

Генеральна комитедэй дурадхал голосованида табигдажа, американо-английска блогой голосуудаар абтаа. 11 делегаци буруушаажа голосовалһан ба 4 делегаци һаналаа бариһан байна.

Ассамблей болбол тусхай политическэ комитет байгуулха тухай, зүблэхэ зүйлэй пунктнуудые комитедүүдэй хоорондо хубааха тухай, сессиин хүдэлмэриин регламент тухай Генеральна комитедэй хэдэн дурадхалнуудые баталаа. Зургаадахи сессиин хүдэлмэриие 1952 оной январиин 26-да дүүргэхээр хараалба.

Энээгээр Ассамблейн зүблэхэ зүйлые хэлсэлгэ дүүрээ.

ПАРИЖ, ноябриин 14 (ТАСС). Ассамблейн заседани дээрэ Колумбиин, Даниин ба Уругвайн делегадууд үгэ хэлээ. Эдэнэр «эб найрамдал», «сүлөө» гэһэн үгэнүүдые дурдабашье, үнэндөө шэнэ юумэ хэлээгүй.

Пакистанай делегат, гадаадын хэрэгүүдэй министр Зафрулла-хан үгэ хэлэхэдээ, империалистическэ ба колониальна зонхилолгын системэ тушаа, бага арадуудые мүлжэдэг ябадал, зарим расануудай нүгөөдүүлээ зонхилон захирха гэһэн эрмэлзэлгые эрид шууд шүүмжэлбэ. Империализм ба колониальна зонхилолго хадаа бүгэдэниитын эб найрамдал сахиха замдахи гол һаад тойбонуудай нэгэн мүн гэжэ онсо тэмдэглээ.

Иранай делегадай хэлэһэн үгые сесси ехэ һонирхон шагнаа. Уласхоорондын байдалдахи мүнөөнэй түгшүүрилэй шалтагаанууд тушаа хэлэхэ зуураа, иигэжэ зааба: агуу ехэ зарим гүрэнүүд ондоо гүрэнүүдэй политическэ ба экономическэ талаараа бэеэ дааха ябадалые хүндэлдэггүй, харин ООН-эй Уставта зүришэжэ, дотоодын хэрэгүүдтэ хамаархадаг байха юм.

Индиин делегат Рау ООН-эй хүдэлмэри тушаа хэлэхэ зуураа, иигэжэ тэмдэглэбэ: Хитадай хуулита түлөөлэгшын үгы байһанһаа шалтагаалан ООН-эй хүдэлмэридэнь тон ехэ дутуунууд тохёолдоно. Энээндэ жэшээ болгон абаад үзэе. Зэбсэглэл ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо түсэбүүд тухай һаядаа зүбшэн хэлсэхэеэ байнабди. теэд дэлхэйн эгээн шухала арминуудай нэгые барижа байдаг правительствын түлөөлэгшэ, нэрлэн хэлэбэл —Хитадай Арадай Республикын арадай Центральна правительствын түлөөлэгшэ тэрээндэ хабаадахагүй болоно.

Индиин делегаци энэ асуудалаар өөрынгөө һанамжые хэдэн дахин хэлэһэн байна. ООН хадаа Хитадай хуулита правительствые, тэрэнэй ажал-ябуулгые саашадаа тоонгүй байгаа һаа, бодото удха шэнжэеэ гээхэ болоно гэжэ Рау мэдүүлбэ. ООН-до Хитадай хабаадалга тухай асуудалые зүбшэн хэлсэхэ ябадал хойшолуулха гэжэ Генеральна Ассамблейн шиидхэһэниинь гэмшэлтэй байна гэбэ.

Бүгэдэниитын эб найрамдал сахиха тухай тон шухала асуудалнуудаар агууехэ гүрэнүүдэй хоорондо хүсэд ойлголсолго түйлаха шухала гэжэ Индиин делегат онсо тэмдэглэбэ.

Азиин ба Африкын оронуудтахи национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй улам ургажа байһан тухай тогтон хэлээд, Рау болбол өөһэдынгөө национальна эрмэлзэлгые хангуулжа үшөө шадаагүй байһан оронууд тушаа ООН анхаралтайгаар хандаха гэжэ найданаб гэбэ.

Тиин, Генеральна Ассамблейн заседанинууд дээрэ үгэ хэлэһэн Азиин оронуудай (Пакистанай, Иранай ба Индиин) делегадууд зэбсэглэлгые шата шатаарнь хорсохо тухай асуудалаар США-гэй, Англиин ба Франциин хооһон хубхай шашалдаануудые дэмжээгүй байна.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, ноябриин 15. (ТАСС). Бүхы фронтнууд дээрэ корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай отрядуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английскэ интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүүсэн өөрыгөө хамгаалгын байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөөд, дайсанай хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушэруулна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Центральна ба баруун фронтнууд дээрэ манай Арадай армиин соединенинүүд түрүүшын рубежүүд дээрэ нютагай удхатай байлдаануудые хэһэн байна.

Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд дайсанай 2 самолёт унагаагаа, эдэ самолёдууд Вонсанай, Аньбениин, Муньчхониин, Саривониин ба Черенэй районуудта амгалан хүн зониие зэрлиг муухайгаар бомбодожо ба пулемёдоор буудажа үргэлжэлһэн байгаа.

Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин генеральна соведэй табадахи сесси нээгдэбэ

БЕРЛИН, ноябриин 15. (ТАСС): Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин (ВФП) генеральна Соведэй табадахи сесси ноябриин 15-да Берлиндэ нээгдээ 64 оронуудай профсоюзуудай 80 миллион шахуу гэшүүдые түлөөлһэн 300 гаран делегадууд сессиин хүдэлмэридэ хабаадана.

ВФП-гэй генеральна секретарь Луй Сайян профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациин ажал-ябуулга тухай тоосоото элидхэлые үдэрэй заседани дээрэ хэбэ.

Египедтэ антиимпериалистическэ демонстрацинууд болоно

КАИР, ноябриин 14. (ТАСС). «Национальна тэмсэлэй үдэртэй» дашарамдуулан олон хүнүүдэй хабаадалгатай демонстрацинууд Египедтэ боложо байна гэжэ египетскэ газетэнүүд мэдээсэнэ. Үсэгэлдэр Александрияда болоһон демонстрацида 200 мянга гаран хүн хабаадаа.

Культурна хани харилсаан тухай хэлсээн Чехословакиин ба Венгриин хоорондо баталагдаа

ПРАГА, ноябриин 14. (ТАСС). Чехословацка Республикын ба Венгерскэ Арадай Республикын хоорондо культурна хани харилсаан тухай хэлсээн Прагада баталагдаа. Чехословацка талаһаа—премьер-министрын орлогшо ба гадаадын хэрэгүүдэй министр В. Широкий, венгерскэ талаһаа—культурын министр Й. Ревай гэгшэд хэлсээндэ гар табиба.

Хэлсээнэй баталагдаһанай һүүлээр. Й. Ревай ба В. Широкий гэгшэд үгэ хэлээ.

Албанида советскэ футболистнуудай амжалта

ТИРАНА, ноябриин 15. (ТАСС). «Спартак» гэжэ московско футбольно командын ба албанска арадай армиин «Партизан» гэжэ командын хоорондо уулзалга мүнөөдэр Тиранада болоо гэжэ албанска телеграфна агентство дамжуулна «Спартак» команда 2:0 тоотойгоор шүүжэ, наадалгань дүүрээ.

Нор ба Па-де-Кале департаментнуудай шахтёрнуудай забастовко

ПАРИЖ, ноябриин 14. (ТАСС). Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, национализированнэ шахтанууд дээрэ хүдэлмэрилдэг үшөө 30 мянга шахуу шахтёрнууд ажалай Бүгэдэниитын конфедерациин уряагаар мүнөө үглөөгүүр забастовко соносхобо. Энэ забастовко хадаа социальна хангалгын фонддо взносуудые оруулха гуримда эсэргүү протестын тэмдэг болгон соносхогдоһон байна.

Протестын хүдэлөөн Нор ба Па-де-Кале департаментнуудай нүүрһэнэй бассейнэй шахтануудай эхэнхи хубида дэлгэрээ, тэндэ 100 мянга шахуу горнягууд хүдэлмэрилнэ гэжэ агентство мэдүүлнэ.

Германиин демократическа нэгэдэлэй түлөө

БЕРЛИН, ноябриин 14. (ТАСС). АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, немецкэ хүдэлмэришэнэй комитедэй Баварска отделениин уряалаар Урда Бавариин предприятинуудай коллективүүдэй хүдэлмэришэдэй 100 түлөөлэгшэд Мюнхендэ конференцидэ суглараа, тус конференци ябуулгануудаа нэгэдүүлхэ туг доро үнгэргэгдөө.

Хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэд, — социал-демократическа партиин гэшүүд. коммунистическэ партиин, христианско-социальна союзай гэшүүд, мүн баварска хүдэлмэригүйшүүлэй түлөөлэгшэд конференцидэ хабаадаа.

Германиин нэгэдэлые һэргээлгэ хадаа Баруун Германиин ажалшадай байдалые һайжаруулжа шадаха гэжэ конференци зааба.

Шатар

Шатараар СССР-эй XIX… түрүү һуури эзэлхын ту…

Шатараар СССР-эй түрүү һ… эзэлхэ 3-дахи тур ноябриин … Союзуудай Байшангай Колон… соо болобо. Смыслов Котов … наадалга ехэ һонирхолтой б… Забһарлалга хэхын урда т… Смыслов хүбүүгээ алдаба, … хойшолуулагдаа.

Тайманов Ботвинник хоёр … жа, 38-дахи ябадалдаа Бот… тэнсэхые зүбшөөбэ. Энэ хада… хэйн чемпионтой ленинградск… луу мастерэй түрүүшынхеэ … на уулзалга болоһон байна.

Бронштейн Моисеев хоёр … ябадалдаа тэнсээ.

СССР-эй чемпион Керес … хоёрой наадалга ехэ тэмсэл… үнгэрбэ. Наадалгань дүүрээд…

Флор Липницкитэй наада… сэбэ. Новотельнов Авербахт… дээ. Симагин Бондаревскитэ… росян Геллертэй наадаад, … Терпугов Копылов хоёрой … хойшолуулагдаа.

Ноябриин 16-да турнир… ралтын үдэр болоо. Дүүрээгү… тинууд ноябриин 17-до Сою… Байшангай Октябрьска зал … дагдажа, дүүрэхэ байна.

(ТАС…

Эхэнэр шатаршадай республиканска тур…

Мүнөө республикын эхэн… таршадай гурбадахи чемпи… арбадахи тур наадагдаба. Ту… хэнэй илажа гараха тухай … хэлэхэнь бэрхэтэй байна. … һэн арбан турай удаа нэжэд… шүүгдэһэн Бадмацыренова, … лзева хоёрой хоорондо тур… риин түлөө шанга тэмсэл б… байна.

Бадмацыренова энэ ту… найдабаритайгаар, даруу … бүхы партинуудаа наздана. … лзева бэрхэшээлэй тохёол… мэгдэнгүй, тэрээнһээ гара… һамбаануудые олоно.

Тэрэшэлэн нилээд дүй ду… болоһон шатаршад Ирдынее… биктарова гэгшэд ехэ шад… наадана.

Лигус Гармаева хоёр я… хээр наадабашье, дүй дурш… гатай байһан дээрэһээ шү… лохо партинуудаа алдаһан …

Арбадахи турай удаа тэ… цыренова 10-һаа 9 очкотой, … лаева 9-һөө 8, Цыбиктаров… 6, Ирдынеева 10-һаа 7,5, … Гармаева хоёр 7—7, Цыды… Дугаржапова 5, Седуш—4,5 … кова—3,5, Будажанаева—3, … мова—2, Бондаренко—1 … болоод ябанад.

ЕГИПЕТ

(Справка)

Африкын зүүн-хойто хубидань Нил мүрэнэй адагта Египет гэжэ королевство байдаг юм. Египет баруун тээгээ Ливитэй хилэлдэг. Энээниие Улаан далай зүүн тээнь Саудовска Аравиһаа тусгаарладаг, хойто эрьеыень Дундада далайн уһан хаяалдаг байна. Египедһээ урдуур, Нил мүрэниие үгсэн Судан нютаг байдаг. Египедэй багашаг хубинь синайска хахад арал дээрэ Азида хамаадана, тиигээд египетскэ гол территориһоо Суэцкэ залиивар ба Суэцкэ (1869 ондо бариглдаһан) каналаар тусгаарлагдана.

Египет тон шухала стратегическэ удхашанартай. Далайн богони зам Суэцкэ каналаар дамжан Европоһоо Ази руу, мүн Дальна Восток тээшэ ошодог. Европые Африкатай, Азитай ба Дальна Востогтой холбодог агаарай гол шухала лининүүд Египедэй территори дээгүүр гарана.

Энэ орон хойноһоо урагшаа 1000 үлүүтэй километр, зүүн тээһээ баруулжаа 1200 үлүүтэй километр хэмжээтэй. Энэнэй талмайнь 1 миллион квадратна километр гэхэ гү, али Англиин талмайһаа дүрбэ дахин ехэ байна. Египедтэ 19 миллион үлүүтэй хүн (1917 оной мартын мэдээгээр) бии байгаа Эдэнэй 97,5 процентнь Нил мүрэнэй адаг ба гол талада, миил 2,5 процентнь —Суэцкэ каналай зонодо, сүл талын оазисуудта ажаһуудаг. Египедэй столицань—Каир (2 миллион үлүүтэй хүн зонтой), мүн Александрия ба Порт-Саид гэжэ томо городууд бии.

Египет—аграрна орон юм. Тэрэнэй хүн зоной олонхинь бага газартай ба газаргүй таряашад—феллахнууд байдаг. Ута хүбэнтэ египетскэ хлопок —ороной хүдөө ажахын гол культура мүн. Гэбэшье, хуряагдадаг хлопогой оройдоо 5 процентнь Египедтээ үлэдэг, 95 процентнь ондоо тээшэ (гол түлэб Англи руу) абаашагдадаг байна. Египедтэ нефть элбэг юм, энэнь стратегическэ шухала зүйл болоно.

Стратегическэ имагта ехэ удхашанар, үнэтэ түүхэй эдүүдэй бии байлга, египетскэ арадые мүлжэхэ, дээрмэдэхэ мэтээр туйлай ехэ ашаг олзо оруулха арга боломжо—эдэ хадаа империалистическэ арьяатадай шунахай һанаашалгые үниһөө хойшо дэбэргэдэг байгаа.

1882 ондо египетскэ арадай национально-сүлөөрэлгын хүсэтэ восстаниие английска сэрэгүүд дараһан юм. Египет тэрээнһээ хойшо мүнөөдэр хүрэтэр английска империализмын һабар доро байһаар. Английска колонизаторнууд 70 жэлэй туршада эзэрхэн. тус ороние үгытэй тулюур байдалда оруулһан ба Англиин хабсаргалта болгоһон байна. Египедтэ хүндэ индустри байхагүй. Малтан абадаг ба үйлэдбэрилэн болбосоруулдаг промышленность тэндэ тон һулаар хүгжэнхэй. Оронойнь хүдөө ажахы, промышленность, транспорт эхэнхидээ английска монополинуудай гарта байдаг. Англичанинууд Суэцкэ каналые үбэршэлэн эзэмдээд, угаа ехэ олзо доход тэндэһээ абана.

Египетскэ экономикын нэгэн талын, эрэмдэг колониальна хүгжэлтэ ямар юумэндэ хүргөөб гэбэл, урдань бүхы Дундада далай шадарай баян газар байһан Египет мүнөө талха таряа ондоо тээһээ асарха баатай болонхой. Хододоо тохёолдодог үлэсхэлэн зоболон, хүндэ хүшэр дарлалта ба элдэб үбшэнүүд египетскэ арадай саг үргэлжын нүхэсэлнүүд болоо. Хүн зоной тон олонхинь үзэг бэшэг мэдэхэгүй байна.

Американска капитал дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ Египет руу улам ехээр нэбтэрэн ороо. США-гэй империалистнууд Британска империин тон шухала экономическа ба стратегическэ газарнуудтань эзэрхэн һуурижаха зорилго табина. Американска нефтяной монополинууд Египедэй 6 миллион акр территори дээрэхи нефтиие шэнжэлхэ зүбшөөрэл египетскэ правительствоһаа бүри дайнай урда тээ абаһан юм. США мүнөө Египедтэхи өөрынгөө байдалые улам бэхижүүлхэ гэжэ али болохоор оролдоно. Египедэй столица хадаа Дүтын Востогтохи американска агаарай харилсаануудай центр болгогдоо. Американска империалистнууд һүүлэй жэлнүүдтэ Египедэй «обороно» тушаа тон ехээр һонирхол гаргажа эхилэнхэй; США тэндэ сэрэгэйнгээ базануудые байгуулхатаяа хамта, Суэцкэ каналай «оборонын» асуудалнуудые илангаяа ехээр һонирхоно. «Обороно» тухай хуурмаг үгэнүүдээр халха хэжэ, дай үүдхэгшэ американска хархисууд Египедтэ бүхөөр байралха, энэ орониие СССР-тэ, арадай демократиин оронуудта эсэргүү агрессивнэ дайнай плацдармнуудай нэгэн болгохо, Дүтын ба Дунда Востогой арадуудай улам үргэнөөр дэлгэржэ байгаа национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе дараха база болгохо гэжэ хараална.

Египетскэ арад колониальна дарлалтатай хэзээшье эбсээгүй юм. Египедэй ажалшад английска империалистнуудай хэһэн эзэмдэлгын, хүсөөр бололгын ба зэрлигээр аашалалгын ёһо журамда оло дахин эсэргүүсэн бодоһон байна. Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин илаһанһаа хойшо Египедтэхи национально-сүлөөрэлгын тэмсэл илангаяа ехээр хурсадаа. Арадай хүсэтэ ехэ хүдэлөөндэ хашагдан, английска империалистнууд хэдэн буултануудые хэхэ баатай болоһон байгаа. 1922 ондо английска правительство Египедтэхи британска протекторадые болюулха ба Египедые бэеэ дааһан королевство гэжэ мэдэрхэ тухай деклараци тунхаглаа һэн. Тус декларацинь египетскэ арадые мэхэлхэ зорилготой байба. Теэд Египедэй колониальна дулдыдалгань бага болоогүй, английска зэбсэгтэ хүсэнүүд Египедтэ үлэжэ үргэлжэлөө.

Англи 1936 ондо хохидолто договор Египедтэ баадхаһан юм. 20 жэлээр баталагдаһан энэ «союз тухай договорой» үндэһөөр, Англи хадаа Египедтэ (Суэцкэ каналай зонодо) өөһэдынгөө сэрэгүүдые амгалан сагташье байлгажа болохо байба. Англи болбол Александрида өөрынгөө уһан-сэрэгэй базые үлөөгөө, египетскэ аэродромуудые хэрэглэхэ эрхэтэй байгаа. Энэнь эзэмдэлгэ үлөөһэн удхатай. Эсэстэ, тус договор Суданиие «хамтадаа эдлэхэ» тухай 1899 оной конвенциие һэргээһэн байна.

Суданиие хамтадаа эдлэхэ тухай 1899 ондо баталагдаһан конвенци үнэндөө Англиһаа Суданай колониальна дулдыдалгые бэхижүүлээ. Тиин, Англи болбол Суданиие өөрынгөө мэдэлдэ сүм оруулаа. Тэрэнь Египедэй уһалалгын системые мэдэлдээ барижа байха арга боломжо Англида олгоһон юм.

Англо-египетскэ договорые болюулхын түлөө, английска сэрэгүүдые Египедһээ ба Суданһаа гаргуулхын түлөө, энэ хоёр орониие нэгэдхэхын түлөө арадай хүдэлөөн дэлхэйн хоёрдохи дайнай дүүрэһэнэй һүүлээр Египедтэ үргэнөөр дэлгэрбэ. Английска сэрэгүүдые Египедһээ гаргаха тухай асуудалые египетскэ правительство 1947 ондо Аюулгүйн Соведэй урда табяа һэн. Египедые советскэ делегаци дэмжэһэн байгаа, зүгөөр, уршагта «голосовалгын машина» египетскэ гүйлтые абахаяа арсаа бэлэй.

1951 оной октябриин 8-да Египедэй правительство болбол англо-египетскэ 1936 оной договор ба Суданиие хамтадаа эдлэхэ тухай 1899 оной конвенциие болюулха тухай хуулиин проект парламентда табиһан байна. Египедые өөрынгөө гарта байлгаха гэжэ оролдон, англо-американска империалистнууд шэнэ ааша гаргана. Тэдэнэр Египедые Англиин эзэмдэхэ ябадал үлөөхэ ба тэрээниие американска эзэмдэлгээр нэмээхын тула, «дундавосточно командовани» гэдэгтэ хабаадахыень Египедтэ дурадхаһан байна.

Гэбэшье, эдэ һэдэлгэнүү… дэй зүгһөө эрид буруушаа… тагдаа. Англо-египетскэ 1936… договор ба Суданиие хамта… лэхэ тухай 1899 оной конв… болюулха тухай хуулиие ок… 15-да египетскэ парламент… һаналаар баталан абаа. Эн… харюу болгон, английска и… листнууд хүсэ хэрэглэһэ… Тэдэнэр Суэцкэ каналай зо… египетскэ городуудые … Суэцые гаталха гарасануу… лээд, энэ районгохи өө… сэрэгүүдэй тоое улам олон б… Английска сэрэгүүд нацио… сүлөөрэлгын хүдэлөөе дар… рилгоор, египетскэ патриод… шаа хорото аашануудые … Египедтэ английска импер… нуудай тохёолдуулһан түг… оршон байдал хадаа эб на… лай хэрэгтэ аюул болоно.

Египетскэ арад империал… кэ булимтарагшадта эс… оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй … циональна бэеэ дааха б… түлөө эрид шууд тэмсэнэ. Е… скэ арадай тэмсэлынь импе… тическэ богоолшологшодто… гүүсэн тэмсэгшэ колонинуу… бэеэ даагаагүй сронуудай … арадуудай хүдэлөөнтэй ни…

Мүнөө Египедтэ боложо б… юумэ хадаа империализмы… ниальна системын кризис… даа хурсадаһан тухай, дар… арадуудай сүлөөрэлгын, ан… риалистическэ тэмсэлэй ү… гэдэһэн тухай үшөө дахин г…

В. Григо…

Харюусалгата р…
Б. А. ОЧИ…

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственно… промышленности—6-84, мест информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров 16.

Н—03726. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.0…